

Republica Moldova

GVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. HG468/2019
din 2019-10-09

**pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea
cerințelor și procedurilor administrative de certificare
pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor
și a produselor, pieselor și echipamentelor
afere, precum și certificarea organizațiilor
de proiectare și producție**

Publicat : 2019-11-08 în MONITORUL OFICIAL Nr. 329-336 art. 755 Data intrării în vigoare

În temeiul art. 20 alin. (5) din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 95-104, art. 189), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Prezenta hotărîre transpune Regulamentul (UE) nr. 748/2012 al Comisiei din 3 august 2012 de stabilire a normelor de punere în aplicare privind certificarea pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a produselor, pieselor și echipamentelor afere, precum și certificarea organizațiilor de proiectare și producție (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al UE, L 224/1, din 21 august 2012, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2016/216 al Comisiei din 5 ianuarie 2016.

1. Se aprobă Regulamentul privind stabilirea cerințelor și procedurilor administrative de certificare pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a produselor, pieselor și echipamentelor afere, precum și certificarea organizațiilor de proiectare și producție (se anexează).

2. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Economiei și Infrastructurii.

3. Prezenta hotărîre intră în vigoare la expirarea a 12 luni de la data publicării.

PRIM-MINISTRU Maia SANDU

Contrasemnează:

Ministrul economiei

și infrastructurii Vadim Brînzan

Ministrul finanțelor Natalia Gavrilița

Nr. 468. Chișinău, 9 octombrie 2019.

REGULAMENT

privind stabilirea cerințelor și procedurilor administrative de certificare pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a produselor, pieselor și echipamentelor afereente, precum și certificarea organizațiilor de proiectare și producție

Capitolul I

DOMENIUL DE APLICARE ȘI DEFINIȚII

1. Prezentul Regulament stabilește cerințele tehnice comune și procedurile administrative privind certificarea în materie de navigabilitate și de mediu a produselor, pieselor și echipamentelor, specificând condițiile referitoare la:

1) eliberarea certificatelor de tip, a certificatelor de tip restrictive, a certificatelor de tip suplimentare și modificările aduse acestor certificate;

2) eliberarea certificatelor de navigabilitate, a certificatelor de navigabilitate restrictive, a permiselor de zbor și a certificatelor de autorizare a dării în exploatare;

3) eliberarea autorizațiilor pentru proiectele de reparații;

4) demonstrarea conformității cu cerințele de protecție a mediului;

5) eliberarea certificatelor de zgomot;

6) identificarea produselor, pieselor și echipamentelor;

7) certificarea anumitor piese și echipamente;

8) certificarea organizațiilor de proiectare și producție;

9) emiterea dispozițiilor în materie de navigabilitate.

2. În sensul prezentului Regulament, se aplică următoarele definiții:

JAA - autoritățile aeronautice comune (Joint Aviation Authorities);

JAR - cerințele aeronautice comune (Joint Aviation Requirements);

partea 21 - cerințele și procedurile pentru certificarea aeronavelor și a produselor, pieselor și echipamentelor aferente, precum și a organizațiilor de proiectare și producție prevăzute în anexa nr. 1;

partea M - cerințele aplicabile în materie de continuitate a navigabilității, adoptate în conformitate cu Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017;

TSO (Technical Standard Order) - autorizații conforme cu standardele tehnice europene adoptate în Republica Moldova. Standardul tehnic al Republicii Moldova reprezintă o specificație detaliată de navigabilitate emisă de Autoritatea Aeronautică Civilă pentru a asigura conformitatea cu cerințele prezentului Regulament, fiind totodată un standard minim de funcționare pentru articolele specificate;

PA (Part Approval) - aprobarea națională a piesei, prin care se dovedește că articolul a fost fabricat în conformitate cu datele de proiect aprobate, care nu aparțin titularului certificatului de tip al produsului în cauză, cu excepția articolelor TSO;

aeronavă ELA1 - aeronavă ușoară pilotată, după cum urmează:

a) o aeronavă cu masa maximă la decolare mai mică sau egală cu 1 200 kg, care nu este clasificată drept aeronavă motorizată complexă;

b) un planor sau un motoplanor cu masa maximă la decolare mai mică sau egală cu 1 200 kg;

c) un balon cu un volum maxim proiectat de gaz portant sau de aer cald de cel mult 3 400 m³ pentru baloanele cu aer cald, 1 050 m³ pentru baloanele cu gaz, 300 m³ pentru baloanele cu gaz captive;

d) un dirijabil proiectat pentru cel mult 4 ocupanți și cu un volum maxim proiectat de gaz portant sau de aer cald de cel mult 3 400 m³ pentru dirijabilele cu aer cald și 1 000 m³ pentru dirijabilele cu gaz;

aeronavă ELA2 - aeronavă ușoară pilotată, după cum urmează:

a) o aeronavă cu masa maximă la decolare mai mică sau egală cu 2 000 kg, care nu este clasificată drept aeronavă motorizată complexă;

b) un planor sau un motoplanor cu masa maximă la decolare mai mică sau egală cu 2 000 kg;

c) un balon;

d) un dirijabil cu aer cald;

e) un dirijabil cu gaz, care respectă toate caracteristicile de mai jos:

— 3 % greutatea statică maximă;

— tracțiune nevectorizată (cu excepția tracțiunii inverse);

— proiectare simplă și convențională a structurii, a sistemului de comandă și a sistemului de balonete;

— comenzi neasistate electric;

f) un giravion foarte ușor.

3. Pentru produse, piese și echipamente se emit certificate, în conformitate cu dispozițiile anexei nr. 1.

Capitolul II

DATE PRIVIND ADECVAREA OPERAȚIONALĂ

4. Deținătorul unui certificat de tip pentru o aeronavă emis înainte de intrarea în vigoare a prezentului Regulament, care intenționează să livreze o nouă aeronavă unui operator din Republica Moldova, obține aprobarea în conformitate cu punctul 21.A.21 litera (e) din anexa nr. 1, exceptându-se de la aprobarea programei minime de pregătire pentru calificarea pe tip de aeronavă a personalului de certificare a întreținerii, precum și datele-sursă de validare ale aeronavelor pentru a susține calificarea obiectivă a simulatorului (simulatoarelor). Aprobarea se obține înainte ca aeronava să fie operată de un operator din Republica Moldova. Datele privind adecvarea operațională se pot limita la modelul care este livrat.

5. Datele privind adecvarea operațională, aprobate în conformitate cu punctul 21.A.21 litera (e) din anexa nr. 1, se consideră a fi constituite din rapoarte ale Comitetului de evaluare operațională și listele master ale echipamentului minim emise în conformitate cu procedurile JAA sau de către Agenția Europeană de Siguranță a Aviației înainte de intrarea în vigoare a prezentului Regulament, care sînt incluse în certificatul de tip relevant.

Capitolul III

ORGANIZAȚII DE PROIECTARE

6. O organizație responsabilă de proiectarea produselor, pieselor și echipamentelor sau care efectuează modificări ori reparații își demonstrează capacitatea în conformitate cu anexa nr. 1.

7. O organizație de proiectare cu sediul principal de activitate în alt stat își poate demonstra capacitatea prin deținerea unui certificat eliberat de către statul respectiv pentru produsul, piesa și echipamentul pentru care formulează o cerere, în următoarele condiții:

1) statul respectiv este statul în care se realizează proiectarea;

2) Autoritatea Aeronautică Civilă stabilește că sistemul statului respectiv prevede un nivel corespunzător și independent de control al conformității, fie printr-un sistem echivalent de autorizare a organizațiilor, fie prin intervenția directă a autorității competente din acel stat.

Capitolul IV

ORGANIZAȚII DE PRODUCȚIE

8. Organizația responsabilă de fabricarea produselor, pieselor și echipamentelor trebuie să își demonstreze capacitatea în conformitate cu dispozițiile anexei nr. 1.

9. O organizație de producție cu sediul principal de activitate în alt stat își poate demonstra capacitatea prin deținerea unui certificat eliberat de către statul respectiv pentru produsul, piesa și echipamentul pentru care prezintă o cerere, în următoarele condiții:

1) statul respectiv este statul în care se realizează producția;

2) Autoritatea Aeronautică Civilă stabilește că sistemul statului respectiv prevede un nivel corespunzător și independent de control al conformității, fie printr-un sistem echivalent de autorizare a organizațiilor, fie prin intervenția directă a autorității competente din acel stat.

Capitolul V

ASIGURAREA CONFORMITĂȚII

10. Autoritatea Aeronautică Civilă aprobă mijloace acceptabile de asigurare a conformității, care sînt folosite de întreprinderile și personalul competent pentru a demonstra conformitatea cu prevederile anexei nr. 1.

11. Mijloacele acceptabile de asigurare a conformității publicate de Autoritatea Aeronautică Civilă nu introduc cerințe noi și nici nu atenuază cerințele din anexa nr. 1.

12. În cazul în care nu dispune de capacități necesare pentru certificările stabilite în prezentul Regulament, Autoritatea Aeronautică Civilă poate, cu acordul solicitantului, să contracteze o entitate internațională calificată în certificările respective. Această prevedere nu limitează dreptul solicitanților rezidenți de a contracta direct servicii de certificare de la entitățile internaționale calificate.

13. Certificatele de navigabilitate, eliberate de către Autoritatea Aeronautică Civilă, care atestă conformitatea cu un certificat de tip stabilit în corespundere cu dispozițiile prezentului Regulament se consideră conforme cu acesta.

14. Condițiile existente pînă la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, aplicabile permiselor de zbor sau certificatelor de navigabilitate pentru aeronave care nu dețineau un certificat de navigabilitate ori un certificat de navigabilitate restrictiv emis în conformitate cu prezentul Regulament, se consideră a fi fost eliberate în conformitate cu acesta, cu excepția cazurilor în care Autoritatea Aeronautică Civilă decide că respectivele condiții nu garantează un nivel de siguranță echivalent cu cel prevăzut de prezentul Regulament.

Anexa nr. 1

la Regulamentul privind stabilirea cerințelor
și procedurilor administrative de certificare
pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a
produselor, pieselor și echipamentelor aferente,
precum și certificarea organizațiilor
de proiectare și producție

PARTEA 21

**Certificarea aeronavelor și a produselor, pieselor și echipamentelor aferente,
precum și a organizațiilor de proiectare și producție**

SECȚIUNEA A

CERINȚE TEHNICE

CAPITOLUL A

DISPOZIȚII GENERALE

21.A.1. Domeniul de aplicare

Prezenta secțiune stabilește dispozițiile generale care reglementează drepturile și obligațiile solicitantului și titularului certificatului eliberat sau care urmează a fi eliberat în conformitate cu prezenta secțiune.

21.A.2. Angajamentul din partea unei alte persoane decât solicitantul sau titularul unui certificat

Acțiunile care trebuie întreprinse și obligațiile care trebuie asumate de către titularul sau solicitantul unui certificat pentru un produs, o piesă sau un echipament în temeiul prezentei secțiuni pot fi întreprinse și asumate în numele său de altă persoană fizică sau juridică, cu obligația ca titularul sau solicitantul certificatului respectiv să poată demonstra că a încheiat un acord cu cealaltă persoană, astfel încât obligațiile titularului să fie transferate în mod corespunzător.

21.A.3A. Avariile, funcționarea necorespunzătoare și defectiunile

(a) Sistem de colectare, verificare și analiză a datelor. Titularul unui certificat de tip, al unui certificat de tip restrictiv, al unui certificat de tip suplimentar, al unei autorizații conforme cu standardele tehnice (TSO), al aprobării proiectului de reparație majoră sau al aprobărilor în materie considerate a fi fost eliberate în temeiul prezentului Regulament trebuie să aibă un sistem de colectare, verificare și analiză a rapoartelor și informațiilor privitoare la avarii, funcționare necorespunzătoare, defectiuni sau alte evenimente care pot afecta continuitatea navigabilității produsului, piesei sau echipamentului prevăzute de certificatul de tip, de certificatul de tip restrictiv, de certificatul de tip suplimentar, de autorizația conformă cu standardele tehnice (TSO), de aprobarea proiectului de reparație majoră sau de orice altă aprobare în domeniu considerată a fi fost eliberată în temeiul prezentului Regulament. Informațiile privitoare la acest sistem se aduc la cunoștința tuturor utilizatorilor identificați ai produsului, piesei sau echipamentului și, la cerere, persoanelor autorizate în temeiul normelor de aplicare asociate.

(b) Raportarea către Autoritatea Aeronautică Civilă (în continuare - AAC)

1. Titularul unui certificat de tip, al unui certificat de tip restrictiv, al unui certificat de tip suplimentar, al unei autorizații TSO, al aprobării proiectului de reparație majoră sau al aprobărilor în domeniu considerate a fi eliberate în temeiul prezentului Regulament raportează AAC toate avariile, funcționarea necorespunzătoare, defectiunile sau alte evenimente legate de un produs, o piesă sau un echipament prevăzut de certificatul de tip, de certificatul de tip restrictiv, de certificatul de tip suplimentar, de autorizația TSO, de aprobarea de proiect pentru o reparație majoră sau de orice altă aprobare în domeniu considerată a fi fost eliberată în temeiul prezentului Regulament și care sînt de natură să pună în pericol siguranța.

2. Aceste raportări se elaborează în forma și modul stabilite de Ministerul Economiei și Infrastructurii și se transmit în cel mult 72 de ore de la identificarea stării care periclitează siguranța, cu excepția cazurilor în care anumite situații excepționale împiedică acest lucru.

(c) Investigarea evenimentelor raportate

1. În cazul în care un eveniment raportat în temeiul literei (b) sau al punctului 21.A.129 litera (f) subpunctul 2 sau 21.A.165 litera (f) subpunctul 2 este rezultatul unei deficiențe de proiectare sau de producție, titularul unui certificat de tip, al unui certificat de tip restrictiv, al unui certificat de tip suplimentar, al unei autorizații TSO, al aprobării proiectului de reparație majoră sau al aprobărilor

în domeniu considerate a fi eliberate în temeiul prezentului Regulament sau producătorul investighează cauza deficienței și comunică AAC rezultatele investigației sale și orice măsură pe care o întreprinde sau pe care o propune pentru remedierea deficienței respective.

2. În cazul în care se constată necesitatea unor acțiuni de remediere a deficienței, titularul unui certificat de tip, al unui certificat de tip restrictiv, al unui certificat de tip suplimentar, al unei autorizații TSO, al aprobării proiectului de reparație majoră sau al aprobărilor în domeniu considerate eliberate în temeiul prezentului Regulament sau producătorul transmite AAC datele relevante.

21.A.3B. Directivele de navigabilitate

(a) Dispozițiile privind navigabilitatea reprezintă documente emise sau adoptate de AAC în care se prevăd acțiunile ce urmează a fi întreprinse în legătură cu o aeronavă pentru se reface nivelul acceptabil de siguranță, în cazul în care sînt probe care pun în evidență că nivelul de siguranță al aeronavei poate fi compromis în cazul în care nu se întreprind acțiunile respective.

(b) AAC emite dispoziții privind navigabilitatea atunci cînd:

1. AAC a stabilit existența unor condiții care afectează siguranța la bordul unei aeronave din cauza unei deficiențe a aeronavei în sine ori la un motor, o elice, o piesă sau un echipament instalat la bord; și

2. există posibilitatea ca acele condiții să existe ori să apară, de asemenea, la alte aeronave.

(c) În cazul în care AAC trebuie să emită dispoziții privind navigabilitatea pentru a remedia condițiile care afectează siguranța menționate la litera (b) sau pentru a cere efectuarea unui control, titularul certificatului de tip, al certificatului de tip restrictiv, al certificatului de tip suplimentar, al autorizației TSO, al aprobării proiectului de reparație majoră sau al aprobării în domeniu eliberate în temeiul prezentului Regulament:

1. propune acțiunile de remediere sau controalele necesare, ori ambele, și prezintă AAC propuneri detaliate, în vederea aprobării;

2. după aprobarea de către AAC a propunerilor menționate la subpunctul 1, aduce la cunoștința tuturor operatorilor sau proprietarilor identificați ai produsului, piesei sau echipamentului și, la cerere, persoanei care trebuie să se conformeze dispozițiilor privind navigabilitatea datele descriptive corespunzătoare și instrucțiunile pentru îndeplinirea acestor propuneri.

(d) Dispozițiile privind navigabilitatea conțin cel puțin următoarele informații:

1. identificarea condițiilor care afectează siguranța;

2. identificarea aeronavei afectate;

3. acțiunea sau acțiunile de remediere necesare;

4. termenul de punere în aplicare a acțiunilor de remediere;

5. data intrării în vigoare.

21.A.4. Coordonarea dintre proiectare și producție

Fiecare deținător al unui certificat de tip, al unui certificat de tip restrictiv, al unui certificat de tip suplimentar, al unei autorizații TSO, al unei aprobări de modificare a certificatului de tip sau al aprobării proiectului de reparație colaborează cu organizația de producție, după cum este necesar, pentru a asigura:

(a) coordonarea satisfăcătoare dintre proiectare și producție, conform dispozițiilor de la punctul 21.A.122, punctul 21.A.130 litera (b) punctele 3 și 4, punctul 21.A.133 și punctul 21.A.165 litera (c) punctele 2 și 3, și

(b) suportul corespunzător în vederea continuității navigabilității produsului, piesei sau echipamentului.

CAPITOLUL B

CERTIFICATE DE TIP ȘI CERTIFICATE

DE TIP RESTRICTIVE

21.A.11. Domeniul de aplicare

Prezentul capitol stabilește procedura pentru eliberarea certificatelor de tip pentru produse și a certificatelor de tip restrictive pentru aeronave și, de asemenea, stabilește drepturile și obligațiile solicitanților și titularilor respectivelor certificate.

21.A.13. Eligibilitatea

Orice persoană fizică sau juridică care se conformează cerințelor stabilite la punctul 21.A.14 poate prezenta o cerere pentru un certificat de tip sau certificat de tip restrictiv, în condițiile stabilite în prezentul capitol.

21.A.14. Demonstrarea capacității

(a) Orice organizație care solicită un certificat de tip sau un certificat de tip restrictiv trebuie să-și demonstreze capacitatea prin deținerea unei aprobări a organizației de proiectare, eliberată de AAC în conformitate cu capitolul J.

(b) Prin derogare de la litera (a) și ca procedură alternativă pentru demonstrarea capacității, solicitantul poate cere acordul AAC pentru aplicarea procedurilor care stabilesc practici de proiectare specifice, resursele și succesiunea activităților necesare pentru a se conforma prezentei anexe (partea 21), atunci când produsul este unul dintre următoarele:

1. o aeronavă ELA2;
2. un motor sau o elice instalată într-o aeronavă ELA2;
3. un motor cu piston;
4. o elice cu pas fix sau reglabil.

(c) Prin derogare de la litera (a), un solicitant poate opta să își demonstreze capacitatea furnizând AAC programul de certificare prevăzut la punctul 21.A.20 litera (b) atunci când produsul este unul dintre următoarele:

1. o aeronavă ELA1;

2. un motor sau o elice instalată într-o aeronavă ELA1.

21.A.15. Cererea

(a) Cererea pentru eliberarea unui certificat de tip sau a unui certificat de tip restrictiv se redactează în forma și modul stabilite de AAC.

(b) La cererea pentru certificatul de tip sau pentru un certificat de tip restrictiv pentru o aeronavă se atașează un desen tridimensional al aeronavei și datele preliminare de bază, inclusiv caracteristicile de exploatare și limitările propuse.

(c) La cererea pentru certificatul de tip pentru un motor sau o elice se atașează un desen care prezintă schema de ansamblu, descrierea caracteristicilor de proiectare, a caracteristicilor de exploatare și a limitelor de funcționare propuse atât pentru motor, cât și pentru elice.

(d) Cererea pentru certificatul de tip sau pentru un certificat de tip restrictiv pentru o aeronavă include sau se suplimentează, după cererea inițială, cu cererea de aprobare a datelor privind conformitatea operațională constând în următoarele:

1. programa minimă de pregătire pentru calificarea de tip a piloților, inclusiv determinarea calificării de tip;

2. definirea sferei de cuprindere a datelor sursă de validare ale aeronavelor pentru a susține calificarea obiectivă a simulatorului (simulatoarelor) asociată pregătirii pentru calificarea de tip a pilotului sau a unor date provizorii pentru a susține calificarea intermediară a acestora;

3. programa minimă de pregătire pentru calificarea de tip a personalului de certificare a întreținerii, inclusiv determinarea calificării de tip;

4. determinarea tipului sau variantei pentru echipajul de cabină și a datelor specifice tipului pentru echipajul de cabină;

5. lista master a echipamentului minim; și

6. alte elemente de conformitate operațională referitoare la tip.

21.A.16A. Specificațiile de certificare

AAC aprobă specificații de certificare, inclusiv specificații de certificare pentru datele privind adecvarea operațională, ca mijloace standard pentru a demonstra conformitatea produselor, pieselor și echipamentelor cu cerințele esențiale relevante din anexele la Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017. Specificațiile sînt suficient de detaliate și specifice pentru a indica solicitanților condițiile în care vor fi eliberate, modificate sau suplimentate certificatele.

21.A.16B. Condițiile speciale

(a) AAC stabilește specificații tehnice speciale detaliate, denumite condiții speciale, pentru un produs, în cazul în care specificațiile de certificare aferente nu conțin standarde de siguranță adecvate sau corespunzătoare pentru produs, deoarece:

1. produsul are caracteristici de proiectare noi sau neobișnuite în raport cu practicile de proiectare pe care se bazează specificațiile de certificare aplicabile; sau

2. utilizarea preconizată a produsului este neconvențională; sau

3. experiența acumulată pentru produse similare aflate în exploatare sau pentru produse care prezintă caracteristici de proiectare similare a arătat că pot apărea situații de risc pentru siguranță.

(b) Condițiile speciale conțin acele standarde de siguranță necesare pentru a stabili un nivel de siguranță echivalent cu cel stabilit în specificațiile de certificare aplicabile.

21.A.17A. Baza certificării de tip

(a) Baza certificării de tip care se notifică în vederea eliberării unui certificat de tip sau a unui certificat de tip restrictiv înseamnă:

1. specificațiile de certificare aplicabile stabilite de AAC, în vigoare la data solicitării certificatului, cu excepția cazurilor în care:

(i) se specifică altfel de către AAC; sau

(ii) conformitatea cu specificațiile de certificare ale unor modificări intrate în vigoare ulterior este aleasă de solicitant sau impusă în temeiul literelor (c) și (d);

2. orice condiție specială prevăzută în conformitate cu punctul 21.A.16B litera (a).

(b) Cererea de certificare de tip pentru avioane de mare capacitate și giravioane mari este valabilă timp de cinci ani, iar cererea pentru orice alt tip de certificare de tip este valabilă pe o perioadă de trei ani, cu excepția cazurilor în care solicitantul arată, la data cererii, că produsul său necesită o perioadă mai mare de proiectare, dezvoltare și testare, iar AAC aprobă o perioadă mai mare.

(c) În cazul în care nu a fost eliberat un certificat de tip sau în cazul în care este evident că nu va fi eliberat un certificat de tip în limita de timp stabilită conform literei (b), solicitantul poate:

1. să prezinte o nouă cerere de certificare de tip și să se conformeze tuturor dispozițiilor de la litera (a) care se aplică unei cereri inițiale; sau

2. să solicite o prelungire a cererii inițiale și să se conformeze specificațiilor de certificare aplicabile, în vigoare la o dată aleasă de solicitant, care să nu fie anterioară datei care precedă data de emitere a certificatului de tip, în limita de timp stabilită la litera (b) pentru cererea inițială.

(d) În cazul în care solicitantul decide să se conformeze unei specificații de certificare a unei modificări aduse codurilor de navigabilitate, care este în vigoare după depunerea cererii pentru eliberarea unui certificat de tip, solicitantul trebuie să se conformeze și altor specificații de certificare în legătură directă.

21.A.17B. Baza de certificare a datelor privind adecvarea operațională

(a) AAC notifică solicitantului baza de certificare a datelor privind conformitatea operațională. Aceasta conține următoarele elemente:

1. specificațiile de certificare aplicabile pentru datele privind adecvarea operațională emise în conformitate cu punctul 21.A.16A, în vigoare la data cererii sau a suplimentării cererii, cu excepția cazului în care:

(i) AAC acceptă alte mijloace pentru a demonstra conformitatea cu cerințele esențiale relevante, definite în anexele corespunzătoare la Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017;

sau

(ii) conformitatea cu specificațiile de certificare ale unor modificări intrate în vigoare ulterior reprezintă alegerea solicitantului;

2. orice condiție specială prevăzută în conformitate cu punctul 21.A.16B litera (a).

(b) În cazul în care solicitantul alege să se conformeze unei modificări asupra specificațiilor de certificare, care este în vigoare după depunerea cererii pentru emiterea unui certificat de tip, solicitantul trebuie să se conformeze și altor specificații de certificare care sînt în legătură directă cu modificarea respectivă.

21.A.18. Stabilirea cerințelor aplicabile privind protecția mediului și a specificațiilor de certificare aplicabile

(a) Cerințele privind nivelul de zgomot aplicabile pentru eliberarea unui certificat de tip pentru o aeronavă sînt prevăzute în conformitate cu dispozițiile capitolului 1 din anexa 16 volumul I partea a II-a la Convenția de la Chicago, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr. 97/1994 și:

1. pentru avioane cu reacție subsonice, în volumul I partea a II-a, capitolele 2, 3, 4 și 14;
2. pentru avioane cu elice, în volumul I partea a II-a, capitolele 3, 4, 5, 6, 10 și 14;
3. pentru elicoptere, în volumul I partea a II-a, capitolele 8 și 11;
4. pentru avioane supersonice, în volumul I partea a II-a capitolul 12; și
5. pentru avioane cu rotor basculant, în volumul I partea a II-a capitolul 13.

(b) Cerințele privind emisiile de gaze aplicabile în vederea eliberării unui certificat de tip pentru aeronavă și motor sînt prevăzute în anexa nr. 16 la Convenția de la Chicago:

1. pentru prevenirea emisiei intenționate de carburanți în atmosferă, în volumul II partea a II-a capitolul 2;
2. pentru emisiile provenite de la motoarele turboreactoare și turboventilatoare pentru propulsie numai la viteze subsonice, în volumul II partea a III-a capitolul 2; și
3. pentru emisiile provenite de la motoarele turboreactoare și turboventilatoare pentru propulsie numai la viteze supersonice, în volumul II partea a III-a capitolul 3.

(c) AAC emite, în conformitate cu articolul 6 din Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017, specificații privind certificarea, care prevăd mijloace acceptabile pentru a demonstra conformitatea cu cerințele privind zgomotul și emisiile stabilite la literele (a) și (b).

21.A.19. Modificările ce necesită un nou certificat de tip

Orice persoană fizică sau juridică care propune modificarea unui produs trebuie să solicite un nou certificat de tip în cazul în care importanța modificării proiectului, puterii, tracțiunii sau masei impune o investigație completă a conformității cu baza aplicabilă a certificării de tip.

21.A.20. Conformitatea cu baza certificării de tip, cu baza de certificare a datelor privind adecvarea operațională și cu cerințele privind protecția mediului

(a) Solicitantul unui certificat de tip sau al unui certificat de tip restrictiv trebuie să demonstreze conformitatea cu baza aplicabilă a certificării de tip, cu baza aplicabilă de certificare a datelor privind adecvarea operațională și cu cerințele privind protecția mediului și să prezinte AAC mijloacele prin care a fost demonstrată această conformitate.

(b) Solicitantul furnizează AAC un program de certificare care prezintă în detaliu mijloacele de dovedire a conformității. Acest document se actualizează în funcție de necesități, pe parcursul procesului de certificare.

(c) Solicitantul trebuie să înscrie justificarea conformității în documentele de conformitate, în conformitate cu programul de certificare stabilit la litera (b).

(d) Solicitantul declară că a demonstrat conformitatea cu baza aplicabilă a certificării de tip și cu cerințele privind protecția mediului, în conformitate cu programul de certificare stabilit la litera (b).

(e) În cazul în care solicitantul deține o aprobare corespunzătoare a organizației de proiectare, declarația prevăzută la litera (d) se efectuează în conformitate cu dispozițiile din capitolul J.

21.A.21. Emiterea unui certificat de tip

Solicitantul are dreptul să dețină un certificat de tip al produsului, eliberat de AAC, în următoarele condiții:

(a) și-a demonstrat capacitatea în conformitate cu punctul 21.A.14;

(b) a prezentat declarația menționată la punctul 21.A.20 litera (d); și

(c) demonstrează că:

1. produsul care urmează să fie certificat este conform cu baza aplicabilă a certificării de tip și cu cerințele privind protecția mediului stabilite în conformitate cu punctele 21.A.17A și 21.A.18;

2. toate dispozițiile privind navigabilitatea cu care produsul nu este conform sînt compensate de factori care asigură un nivel de siguranță echivalent;

3. nu există nicio particularitate sau caracteristică din cauza căreia produsul nu prezintă siguranță pentru utilizările pentru care se solicită certificarea; și

4. solicitantul certificatului de tip a declarat în mod explicit intenția sa de a se conforma dispozițiilor de la punctul 21.A.44.

(d) în cazul certificării de tip a aeronavelor, motorul sau elicea sau ambele au un certificat de tip emis ori stabilit în conformitate cu prezentul Regulament, atunci cînd sînt instalate pe aeronavă;

(e) în cazul unui certificat de tip pentru o aeronavă, se demonstrează că datele privind adecvarea operațională sînt conforme cu baza aplicabilă de certificare a datelor privind adecvarea operațională stabilită în conformitate cu punctul 21.A.17B;

(f) prin derogare de la litera (e) și la cererea solicitantului inclusă în declarația menționată la punctul 21.A.20 litera (d), un certificat de tip pentru o aeronavă poate fi emis înainte să se demonstreze conformitatea cu baza aplicabilă de certificare a datelor privind adecvarea

operațională, sub rezerva demonstrării de către solicitant a conformității cu baza de certificare a datelor privind adecvarea operațională înainte de a fi necesar ca datele privind conformitatea operațională să fie efectiv utilizate.

21.A.23. Emiterea unui certificat de tip restrictiv

(a) În cazul unei aeronave care nu este conformă cu dispozițiile de la punctul 21.A.21 litera (c), solicitantul are dreptul de a primi un certificat de tip restrictiv emis de AAC, după ce:

1. asigură conformitatea cu baza certificării de tip, care garantează niveluri corespunzătoare de siguranță pentru utilizările aeronavei și cu cerințele aplicabile privind protecția mediului;

2. declară în mod expres că se conformează dispozițiilor de la punctul 21.A.44;

3. în cazul unui certificat de tip restrictiv pentru o aeronavă, se demonstrează că datele privind conformitatea operațională sînt conforme cu baza aplicabilă de certificare a datelor privind conformitatea operațională stabilită în conformitate cu punctul 21.A.17B.

(a) Prin derogare de la litera (a) punctul 3 și la cererea solicitantului inclusă în declarația menționată la punctul 21.A.20 litera (d), un certificat de tip restrictiv poate fi eliberat înainte să se demonstreze conformitatea cu baza aplicabilă de certificare a datelor privind adecvarea operațională, sub rezerva demonstrării de către solicitant a conformității cu baza de certificare a datelor privind adecvarea operațională înainte de a fi necesar ca datele privind adecvarea operațională să fie efectiv utilizate.

(b) Pentru motorul sau elicea instalate pe aeronavă sau pentru ambele:

1. există un certificat de tip emis ori stabilit în conformitate cu prezentul Regulament; sau

2. s-a demonstrat conformitatea cu specificațiile de certificare necesare pentru a se garanta siguranța aeronavei în timpul zborului.

21.A.31. Proiectul de tip

(a) Proiectul de tip constă în:

1. desenele, specificațiile și lista acestor desene și specificații, necesare pentru a se defini configurația și caracteristicile de construcție ale produsului în legătură cu care s-a demonstrat conformitatea cu baza aplicabilă a certificării de tip și cu cerințele privind protecția mediului;

2. informații cu privire la materiale și procese, precum și cu privire la metodele de fabricație și montaj ale produsului, necesare pentru garantarea conformității produsului;

3. o secțiune privind limitările de navigabilitate aprobate care să fie inclusă în instrucțiunile privind continuitatea navigabilității, conform definiției din specificațiile de certificare aplicabile; și

4. orice alte date necesare care să permită, prin comparație, determinarea navigabilității, a caracteristicilor de zgomot, a pierderilor de combustibil de la motoare și a emisiilor de gaze (dacă este cazul) ale produselor ulterioare de același tip.

(b) Orice proiect de tip trebuie identificat în mod corespunzător.

21.A.33. Verificările și încercările

(a) Solicitantul efectuează toate verificările și încercările necesare pentru a demonstra conformitatea cu baza aplicabilă a certificării de tip și cu cerințele privind protecția mediului.

(b) Înainte de efectuarea fiecăreia dintre încercările prevăzute la litera (a), solicitantul trebuie să determine în prealabil:

1. pentru specimenul de probă:

(i) că materialele și procesele sînt conforme cu specificațiile din proiectul de tip propus;

(ii) că piesele produselor sînt conforme cu desenele din proiectul de tip propus;

(iii) că procesele de fabricație, construcție și montaj sînt conforme cu cele specificate în proiectul de tip propus; și

2. că aparatura pentru probe și instrumentele de măsură utilizate la probe sînt adecvate scopului și calibrate corespunzător.

(c) Solicitantul permite AAC să efectueze orice control necesar pentru a verifica conformitatea cu litera (b).

(d) Solicitantul permite AAC să revizuiască orice raport, să efectueze orice inspecție și să execute sau să asiste la orice probă în zbor sau probă la sol necesare pentru a verifica validitatea declarației de conformitate prezentate de solicitant în temeiul punctului 21.A.20 litera (d) și să stabilească faptul că nicio funcție sau caracteristică nu fac produsul nesigur pentru utilizarea pentru care este solicitată certificarea.

(e) Pentru probele efectuate sau verificate de AAC în conformitate cu litera (d):

1. solicitantul prezintă AAC o declarație de conformitate cu dispozițiile de la litera (b); și

2. unui produs, unei piese sau unui echipament nu i se poate aduce, între momentul în care s-a demonstrat conformitatea cu litera (b) și momentul în care este prezentată AAC pentru testare, nicio modificare referitoare la o probă care ar afecta declarația de conformitate.

21.A.35. Încercările în zbor

(a) Probele în zbor efectuate în scopul obținerii unui certificat de tip se pun în practică în conformitate cu condițiile de testare specificate de către AAC.

(b) Solicitantul execută probele în zbor:

1. pentru a determina conformitatea cu baza aplicabilă a certificării de tip și cu cerințele privind protecția mediului; și

2. pentru a stabili dacă există asigurarea că aeronava, piesele și echipamentele acesteia sînt fiabile și funcționează corespunzător pentru certificarea aeronavei în temeiul prezentei anexe (partea 21), cu excepția:

(i) planoarelor și motoplanoarelor;

(ii) baloanelor și dirijabilelor din categoria ELA1 sau ELA2;

(iii) avioanelor cu MTOM de cel mult 2 722 kg.

(c) (Rezervat)

(d) (Rezervat)

(e) (Rezervat)

(f) Probele în zbor prevăzute la litera (b) punctul 2 includ:

1. pentru aeronavele echipate cu motoare cu turbină dintr-o categorie neutilizată anterior pe o aeronavă certificată de tip, cel puțin 300 de ore de funcționare cu toate motoarele pornite, conform certificatului de tip; și

2. pentru toate celelalte aeronave, cel puțin 150 de ore de funcționare.

21.A.41. Certificatul de tip

Se consideră că atât certificatul de tip, cât și certificatul de tip restrictiv includ proiectul de tip, limitele de operare, fișa tehnică de date a certificatului de tip pentru navigabilitate și emisii, baza aplicabilă pentru certificarea de tip și cerințele de protecție a mediului, pe baza cărora AAC înregistrează conformitatea și celelalte condiții sau restricții prevăzute pentru produs în specificațiile de certificare și în cerințele aplicabile privind protecția mediului. Atât certificatul de tip, cât și certificatul de tip restrictiv pentru aeronavă includ baza aplicabilă la certificarea datelor privind conformitatea operațională, datele privind adecvarea operațională și fișa tehnică a certificatului de tip pentru zgomot. Fișa tehnică a certificatului de tip pentru motor include înregistrarea conformității emisiilor.

21.A.44. Obligațiile titularului

Fiecare titular al unui certificat de tip sau certificat de tip restrictiv:

(a) își asumă obligațiile stabilite la punctele 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.55, 21.A.57, 21.A.61 și 21.A.62; și, în acest scop, continuă să îndeplinească cerințele de calificare pentru eligibilitate în temeiul punctului 21.A.14; și

(b) specifică marcajul în conformitate cu capitolul Q.

21.A.47. Transferabilitatea

Transferul unui certificat de tip sau al unui certificat de tip restrictiv se poate face numai către o persoană fizică sau juridică ce își poate asuma obligațiile menționate la punctul 21.A.44 și care, în acest scop, și-a demonstrat capacitatea de a îndeplini criteriile de la punctul 21.A.14.

21.A.51. Durata și menținerea valabilității

(a) Certificatul de tip și certificatul de tip restrictiv se eliberează pe durată nelimitată. Acestea rămân valabile, cu condiția ca:

1. titularul să rămână conform cu prezenta anexă (partea 21); și

2. certificatul să nu fie retras sau să nu se fi renunțat la el în cadrul procedurilor administrative în vigoare stabilite de către AAC.

(b) În caz de renunțare sau retragere, certificatul de tip și certificatul de tip restrictiv se restituie AAC.

21.A.55. Evidența documentelor

Toate informațiile referitoare la proiect, desene și rapoarte ale încercărilor, inclusiv rapoartele privind inspecția produselor testate, se țin la dispoziția AAC de către deținătorul certificatului de tip sau al certificatului de tip restrictiv și se păstrează în vederea furnizării informațiilor necesare care să asigure continuitatea navigabilității, valabilitatea în continuare a datelor privind adecvarea operațională și conformitatea cu cerințele privind protecția mediului aplicabile acestui produs.

21.A.57. Manualele

Deținătorul unui certificat de tip sau al unui certificat de tip restrictiv întocmește, păstrează și actualizează originalele tuturor manualelor referitoare la produsul respectiv, impuse de baza aplicabilă a certificării de tip, de baza aplicabilă de certificare a datelor privind adecvarea operațională și de cerințele privind protecția mediului și, la cerere, furnizează copii către AAC.

21.A.61. Instrucțiunile pentru continuitatea navigabilității

(a) Titularul certificatului de tip sau al certificatului de tip restrictiv furnizează cel puțin un set complet de instrucțiuni pentru continuitatea navigabilității, care să cuprindă date descriptive și instrucțiuni de aplicare întocmite în conformitate cu baza aplicabilă a certificării de tip, fiecărui proprietar identificat al uneia sau al mai multor aeronave, motoare sau elice la data livrării aeronavei sau la data eliberării primului certificat de navigabilitate, în funcție de evenimentul care are loc ultimul, și ulterior trebuie să țină aceste instrucțiuni, la cerere, la dispoziția persoanelor care trebuie să se conformeze dispozițiilor din aceste instrucțiuni. Punerea la dispoziție a unui manual sau a unei părți din instrucțiunile privind continuitatea navigabilității care se referă la reparația capitală sau la orice altă formă de revizie majoră poate fi amânată pînă la darea în exploatare a produsului, dar trebuie să fie puse la dispoziție înainte ca produsul să atingă durata de viață sau numărul maxim de ore/cicluri de zbor.

(b) Modificările aduse instrucțiunilor pentru continuitatea navigabilității se pun la dispoziția tuturor utilizatorilor identificați ai produsului și se furnizează, la cerere, tuturor persoanelor care trebuie să se conformeze instrucțiunilor respective. Se prezintă AAC un program privind distribuirea modificărilor aduse instrucțiunilor pentru continuitatea navigabilității.

21.A.62. Disponibilitatea datelor privind conformitatea operațională

Deținătorul unui certificat de tip sau al unui certificat de tip restrictiv transmite:

(a) cel puțin un set complet de date privind adecvarea operațională elaborate în conformitate cu baza aplicabilă la certificare privind adecvarea operațională, tuturor operatorilor cunoscuți ai aeronavei înainte de a fi necesar ca datele privind adecvarea operațională să fie utilizate de către o organizație de instruire sau un operator; și

(b) orice modificare asupra datelor privind adecvarea operațională tuturor operatorilor ai aeronavei; și

(c) la cerere, datele relevante menționate la literele (a) și (b) de mai sus:

1. autorității competente responsabile de verificarea conformității cu unul sau mai multe elemente ale setului menționat de date privind adecvarea operațională; și

2. persoanelor care au obligația de a asigura conformitatea cu unul sau mai multe elemente

din setul menționat de date privind adecvarea operațională.

(CAPITOLUL C - NU SE APLICĂ)

CAPITOLUL D

MODIFICĂRI ALE CERTIFICATELOR DE TIP

ȘI ALE CERTIFICATELOR DE TIP RESTRICTIVE

21.A.90A. Domeniul de aplicare

Prezentul capitol prevede procedura pentru aprobarea modificărilor certificatelor de tip, precum și drepturile și obligațiile solicitanților și deținătorilor aprobărilor respective. Prezentul capitol definește, de asemenea, modificările standard care nu se supun procesului de aprobare în temeiul prezentului capitol. În prezentul capitol, referirile la certificatele de tip includ certificatul de tip și certificatul de tip restrictiv.

21A.90B. Modificările standard

(a) Modificările standard sînt modificări ale unui certificat de tip:

1. în legătură cu:

(i) avioane cu MTOM de cel mult 5 700 kg;

(ii) aeronave cu aripă rotativă cu MTOM de cel mult 3 175 kg;

(iii) planoare, motoplanoare, baloane și dirijabile din categoria ELA1 sau ELA2;

2. care respectă datele de proiectare incluse în specificațiile de certificare emise de AAC, care conțin metode, tehnici și practici acceptabile pentru efectuarea și identificarea modificărilor standard, inclusiv instrucțiunile aferente pentru continuitatea navigabilității; și

3. care nu intră în conflict cu datele deținătorilor certificatului de tip.

(b) Punctele 21A.91-21A.109 nu sînt aplicabile modificărilor standard.

21.A.91. Clasificarea modificărilor certificatului de tip

Modificările certificatului de tip sînt clasificate ca minore și majore. O „modificare minoră” nu are un efect apreciabil asupra masei, centrului, rezistenței structurii, fiabilității, caracteristicilor funcționale, nivelului de zgomot, pierderii de combustibil în atmosferă, emisiilor de gaze, datelor privind adecvarea operațională sau asupra altor caracteristici ce afectează navigabilitatea produsului. Fără a aduce atingere punctului 21.A.19, toate celelalte modificări sînt „modificări majore”, în temeiul prezentului capitol. Modificările majore și modificările minore se aprobă în conformitate cu punctul 21.A.95 sau 21.A.97, și se identifică în mod corespunzător.

21.A.92. Eligibilitatea

(a) Numai deținătorul certificatului de tip poate solicita aprobarea unei modificări majore a certificatului de tip, în temeiul prezentului capitol, toți ceilalți solicitanți ai unei modificări majore a unui certificat de tip trebuie să facă cererea în conformitate cu capitolul E.

(b) Orice persoană fizică sau juridică poate solicita aprobarea unei modificări minore a unui certificat de tip, în conformitate cu prezentul capitol.

21.A.93. Cererea

Cererea pentru aprobarea unei modificări a unui certificat de tip se redactează în forma și modul stabilite de AAC și include:

(a) descriere a modificării, în care se identifică:

1. toate elementele proiectului de tip și manualele aprobate afectate de modificare; și
2. specificațiile de certificare și cerințele privind protecția mediului pe baza cărora a fost proiectată modificarea, în conformitate cu punctul 21.A.101;

(b) identificarea investigațiilor care trebuie repetate pentru a demonstra conformitatea produsului modificat cu specificațiile de certificare și cu cerințele privind protecția mediului aplicabile;

(c) în cazul în care modificarea afectează datele privind adecvarea operațională, cererea trebuie să includă sau să fie suplimentată după cererea inițială pentru a include modificările necesare la datele privind adecvarea operațională.

21.A.95. Modificările minore

Modificările minore ale unui certificat de tip se clasifică și se aprobă:

(a) de către AAC; sau

(b) de către o organizație de proiectare autorizată în mod corespunzător în condițiile unei proceduri convenite cu AAC.

21.A.97. Modificările majore

(a) Solicitantul aprobării unei modificări majore:

1. înaintează AAC motivul și toate datele descriptive necesare pentru includerea în proiectul de tip;

2. demonstrează că produsul modificat este în conformitate cu specificațiile referitoare la certificare și cu cerințele privind protecția mediului menționate la punctul 21.A.101;

3. respectă punctul 21.A.20 literele (b), (c) și (d); și

4. în cazul în care solicitantul deține o aprobare de organizație de proiectare corespunzătoare, declarația prevăzută la punctul 21.A.20 litera (d) se efectuează în conformitate cu dispozițiile din capitolul J;

5. îndeplinește dispozițiile de la punctul 21.A.33 și, dacă este cazul, dispozițiile de la punctul 21.A.35.

(b) Aprobarea unei modificări majore a unui certificat de tip se limitează la configurația sau configurațiile modificate ale certificatului de tip.

21.A.101. Stabilirea specificațiilor de certificare și a cerințelor aplicabile privind protecția mediului

(a) O persoană care solicită modificarea unui certificat de tip demonstrează că produsul modificat este conform cu specificațiile de certificare aplicabile, în vigoare la data cererii de modificare, cu excepția cazului în care conformitatea cu specificațiile de certificare ale unor modificări ulterioare în vigoare reprezintă alegerea solicitantului sau este necesară în temeiul literelor (e) și (f) și, de asemenea, că este conform cu cerințele aplicabile privind protecția mediului stabilite la punctul 21.A.18.

(b) Prin derogare de la litera (a), un solicitant poate demonstra că produsul modificat este conform cu o modificare anterioară a specificațiilor de certificare menționate la litera (a) și a specificațiilor de certificare legate direct de acesta. Cu toate acestea, specificațiile de certificare modificate anterior nu precedă specificațiile de certificare corespunzătoare incluse prin referire în certificatul de tip. Solicitantul poate demonstra conformitatea cu specificațiile de certificare modificate anterior cu privire la:

1. o modificare pe care AAC nu o consideră semnificativă. Pentru a stabili dacă o modificare dată este semnificativă, AAC analizează modificarea în contextul tuturor modificărilor anterioare ale proiectului și al tuturor revizuirilor relevante asupra specificațiilor de certificare aplicabile, introduse în certificatul de tip al produsului. Sînt, în mod automat, considerate importante modificările conforme cu unul dintre următoarele criterii:

(i) nu se păstrează configurația generală sau principiile de construcție;

(ii) nu mai sînt valabile ipotezele utilizate pentru certificarea produsului ce urmează a fi modificat;

2. fiecare sector, sistem, piesă sau echipament pe care AAC nu îl consideră afectat de modificare;

3. fiecare sector, sistem, piesă sau echipament afectat de modificare, în legătură cu care AAC consideră că respectarea specificațiilor de certificare menționate la litera (a) nu contribuie cu nimic, din punct de vedere material, la nivelul de siguranță al produsului modificat sau ar fi imposibil de aplicat.

(c) Persoana care solicită modificarea unei aeronave (alta decît o aeronavă cu aripă rotativă) cu o masă maximă de 2 722 kg (6 000 lb) sau a unui giravion fără turbină cu o masă maximă de 1 361 kg (3 000 lb) poate demonstra că produsul modificat este în conformitate cu baza aplicabilă a certificării de tip, încorporată prin referire în certificatul de tip. Cu toate acestea, în cazul în care consideră că modificarea este semnificativă într-un sector, AAC poate stabili conformitatea cu o modificare a bazei aplicabile a certificării de tip incluse prin referire în certificatul de tip, în vigoare la data cererii, și cu orice specificație de certificare pe care AAC o consideră asociată în mod direct, în afara cazului în care AAC consideră, de asemenea, că o conformare cu modificarea sau cu specificația de certificare respectivă nu ar contribui material la nivelul de siguranță al produsului modificat sau ar fi imposibil de aplicat.

(d) În cazul în care AAC constată că specificațiile de certificare aflate în vigoare la data cererii de modificare nu oferă standarde corespunzătoare cu privire la modificarea propusă, solicitantul trebuie să se conformeze, de asemenea, condițiilor speciale, precum și modificărilor aduse acelor condiții speciale, prevăzute în temeiul dispozițiilor de la punctul 21.A.16B, pentru a oferi un nivel de siguranță echivalent cu cel stabilit în specificațiile de certificare în vigoare la data

cererii de modificare.

(e) O cerere de modificare a unui certificat de tip pentru avioane de mare capacitate și pentru giravioane mari este în vigoare pentru o perioadă de cinci ani, iar o cerere de modificare a altui certificat de tip este în vigoare pentru o perioadă de trei ani. În cazul în care modificarea nu a fost aprobată sau este evident că nu va fi aprobată în limita de timp stabilită în temeiul prezentului punct, solicitantul poate:

1. să prezinte o nouă cerere pentru modificarea certificatului de tip și să se conformeze tuturor dispozițiilor de la litera (a) care se aplică unei cereri inițiale; sau

2. să solicite prelungirea valabilității cererii inițiale și să se conformeze dispozițiilor de la litera (a) cu o dată de aplicare efectivă la alegerea solicitantului, care să nu fie anterioară datei care precede termenul de aprobare a modificării stabilite la acest punct cu privire la cererea inițială de modificare.

(f) În cazul în care solicitantul decide să se conformeze unei specificații de certificare dintr-un amendament al specificațiilor de certificare, care este în vigoare după depunerea cererii de modificare de tip, solicitantul trebuie să se conformeze și altor specificații de certificare pe care AAC le consideră direct relevante.

(g) În cazul în care cererea de modificare a unui certificat de tip pentru o aeronavă include sau este suplimentată după cererea inițială pentru a include modificări ale datelor privind adecvarea operațională, baza de certificare a datelor privind adecvarea operațională este stabilită în conformitate cu literele (a), (b), (c), (d) și (f).

21.A.103. Emiterea aprobării

(a) Solicitantul are dreptul să execute o modificare majoră la un certificat de tip aprobat de către AAC numai după ce:

1. prezintă declarația la care se face referire la punctul 21.A.20 litera (d); și

2. demonstrează că:

(i) produsul modificat este în conformitate cu specificațiile de certificare aplicabile și cu cerințele privind protecția mediului, menționate la punctul 21.A.101;

(ii) toate dispozițiile privind navigabilitatea cu care produsul nu este conform sînt compensate de factori care asigură un nivel de siguranță echivalent; și

(iii) nicio particularitate sau caracteristică nu afectează siguranța produsului pentru utilizările pentru care se solicită certificarea;

3. în cazul unei modificări care afectează datele privind adecvarea operațională, se demonstrează că modificările necesare asupra datelor privind adecvarea operațională sînt conforme bazei aplicabile de certificare a datelor privind adecvarea operațională stabilite în conformitate cu punctul 21.A.101 litera (g);

4. prin derogare de la punctul 3 și la cererea solicitantului inclusă în declarația menționată la punctul 21.A.20 litera (d), o modificare majoră la un certificat de tip pentru o aeronavă poate fi aprobată înainte să se demonstreze conformitatea cu baza aplicabilă de certificare a datelor privind adecvarea operațională, sub rezerva demonstrării de către solicitant a conformității cu baza de

certificare a datelor privind adecvarea operațională înainte de a fi necesar ca datele privind adecvarea operațională să fie efectiv utilizate.

(b) O modificare minoră a unui certificat de tip se aprobă în conformitate cu punctul 21.A.95 numai dacă s-a demonstrat că produsul modificat este conform cu specificațiile de certificare aplicabile menționate la punctul 21.A.101.

21.A.105. Evidența documentelor

Pentru fiecare modificare, toate informațiile referitoare la proiect, desene și rapoarte de încercare, inclusiv înregistrările privind inspecția produsului modificat și testat, se țin de către solicitant la dispoziția Autorității Aeronautice Civile și se păstrează pentru a oferi informațiile necesare în vederea asigurării continuității navigabilității produsului modificat, a continuității valabilității datelor privind adecvarea operațională și a conformității produsului modificat cu cerințele în materie de protecție a mediului.

21.A.107. Instrucțiunile pentru continuitatea navigabilității

(a) Deținătorul unei aprobări pentru o modificare minoră a certificatului de tip furnizează cel puțin un set de variante asociate, dacă este cazul, ale instrucțiunilor privind continuitatea navigabilității produsului la care va fi instalată modificarea minoră, întocmite conform bazei aplicabile a certificării de tip, fiecărui proprietar cunoscut al uneia sau al mai multor aeronave, motoare sau elice, care implică modificarea minoră, la livrarea acestora sau la emiterea primului certificat de navigabilitate pentru aeronava afectată și apoi pune la dispoziție, la cerere, acele variante ale instrucțiunilor persoanelor care trebuie să se conformeze condițiilor respectivelor instrucțiuni.

(b) În plus, modificările aduse variantelor instrucțiunilor privind continuitatea navigabilității se pun la dispoziția tuturor utilizatorilor identificați ai produsului care face obiectul modificării minore și, la cerere, se pun la dispoziția persoanelor care trebuie să se conformeze acestor instrucțiuni.

21.A.108. Disponibilitatea datelor privind adecvarea operațională

În cazul unei modificări care afectează datele privind conformitatea, adecvarea operațională, deținătorul aprobării pentru o modificare minoră pune la dispoziție:

(a) cel puțin un set de modificări ale datelor privind adecvarea operațională, elaborate în conformitate cu baza aplicabilă de certificare privind adecvarea operațională, tuturor operatorilor cunoscuți ai aeronavei modificate înainte de a fi necesar ca datele privind adecvarea operațională să fie utilizate de către o organizație de instruire sau un operator din; și

(b) orice altă modificare asupra datelor afectate privind adecvarea operațională tuturor operatorilor cunoscuți ai aeronavei modificate; și

(c) la cerere, părțile relevante ale modificărilor menționate la literele (a) și (b) de mai sus:

1. autorității competente cu verificarea conformității cu unul sau mai multe elemente ale datelor privind conformitatea operațională afectate; și

2. persoanelor care are obligația de a asigura conformitatea cu unul sau mai multe elemente din setul menționat de date privind adecvarea operațională.

21.A.109. Obligațiile și marcajul PA

Deținătorul aprobării pentru o modificare minoră a unui certificat de tip:

(a) își asumă obligațiile stabilite la punctele 21.A.4, 21.A.105, 21.A.107 și 21.A.108; și

(b) specifică marcajul, inclusiv literele PA (Part Approval), în conformitate cu punctul 21.A.804 litera (a).

CAPITOLUL E

CERTIFICATELE DE TIP SUPLIMENTARE

21.A.111. Domeniul de aplicare

Prezentul capitol prevede procedura de aprobare a modificărilor majore ale certificatelor de tip în conformitate cu procedurile privind certificarea de tip suplimentară, precum și drepturile și obligațiile solicitanților și deținătorilor de certificate de tip suplimentare.

21.A.112A. Eligibilitatea

Persoanele fizice sau juridice („întreprinderi”) care și-au demonstrat ori sînt pe cale de a-și demonstra capacitatea în conformitate cu punctul 21.A.112B că sînt eligibile în calitate de solicitanți ai unui certificat de tip suplimentar, în condițiile stabilite în prezentul capitol.

21.A.112B. Demonstrarea capacității

(a) Orice organizație care solicită un certificat de tip suplimentar își demonstrează capacitatea prin deținerea unei aprobări de organizație de proiectare eliberate de AAC în conformitate cu capitolul J.

(b) Prin derogare de la litera (a), ca procedură alternativă pentru a-și demonstra capacitatea, un solicitant poate cere acordul AAC pentru utilizarea de proceduri care stabilesc practicile specifice de proiectare, resursele specifice și succesiunea specifică de activități necesare pentru a se conforma prezentului capitol.

(c) Prin derogare de la literele (a) și (b), solicitantul poate alege să își demonstreze capacitatea prin aprobarea de către AAC a programului de certificare care detaliază mijloacele de demonstrare a conformității pentru un certificat de tip suplimentar în cazul unei aeronave, al unui motor și al unei elice definite la punctul 21.A.14 litera (c).

21.A.113. Solicitarea unui certificat de tip suplimentar

(a) Solicitarea unui certificat de tip suplimentar se efectuează în forma și modul stabilite de AAC.

(b) Cererea pentru un certificat de tip suplimentar include descrierile, identificările și modificările datelor privind adecvarea operațională impuse la punctul 21.A.93. În plus, cererea include justificarea valabilității informațiilor care stau la baza acestor elemente, fie pe baza propriilor resurse ale solicitantului, fie în temeiul unui aranjament cu deținătorul certificatului de tip.

21.A.114. Demonstrarea conformității

Orice solicitant al unui certificat de tip suplimentar trebuie să se conformeze dispozițiilor de la punctul 21.A.97.

21.A.115. Emiterea unui certificat de tip suplimentar

AAC eliberează certificatul de tip suplimentar solicitanților care:

(a) au prezentat declarația menționată la punctul 21.A.20 litera (d); și

(b) demonstrează că:

1. produsul modificat este în conformitate cu specificațiile de certificare aplicabile și cu cerințele privind protecția mediului specificate la punctul 21.A.101;

2. toate dispozițiile privind navigabilitatea cu care produsul nu este conform sînt compensate de factori care asigură un nivel de siguranță echivalent; și

3. nicio particularitate sau caracteristică nu afectează siguranța produsului pentru utilizările pentru care se solicită certificarea;

(c) și-au demonstrat capacitatea în conformitate cu punctul 21.A.112B;

(d) au încheiat un acord cu titularul certificatului de tip în conformitate cu punctul 21.A.113 litera (b) și:

1. titularul certificatului de tip a notificat că nu are nicio obiecție tehnică referitoare la informațiile prezentate în conformitate cu punctul 21.A.93; și

2. titularul certificatului de tip a convenit să colaboreze cu titularul certificatului de tip suplimentar, pentru a asigura îndeplinirea tuturor obligațiilor privind continuitatea navigabilității produsului modificat, prin respectarea dispozițiilor de la punctele 21.A.44 și 21.A.118A.

21.A.116. Transferabilitatea

Un certificat de tip suplimentar poate fi transferat numai unei persoane fizice sau juridice capabile să-și asume obligațiile menționate la punctul 21.A.118A și care, în acest scop, și-a demonstrat capacitatea de a îndeplini criteriile de la punctul 21.A.112B, cu excepția aeronavelor ELA1 în cazul cărora persoana fizică sau juridică a solicitat acordul AAC pentru utilizarea procedurilor de stabilire a activităților în scopul asumării acestor obligații.

21.A.117. Modificarea părții din produs care face obiectul certificatului de tip suplimentar

(a) Modificarea minoră a părții din produs care face obiectul certificatului de tip suplimentar se clasifică și se aprobă în conformitate cu capitolul D.

(b) Orice modificare majoră a părții produsului care face obiectul certificatului de tip suplimentar se aprobă ca un alt certificat de tip suplimentar, în conformitate cu prezentul capitol.

(c) Prin derogare de la litera (b), o modificare majoră la acea parte a unui produs care face obiectul unui certificat de tip suplimentar, prezentată de titularul certificatului de tip suplimentar, poate fi aprobată ca modificare a certificatului de tip suplimentar existent.

21.A.118A. Obligațiile și marcajul PA

Fiecare titular al unui certificat de tip suplimentar:

(a) își asumă obligațiile:

1. stabilite la punctele 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.105, 21.A.119, 21.A.120A și 21.A.120B;

2. implicite, pe care le presupune colaborarea cu deținătorul certificatului de tip în conformitate cu punctul 21.A.115 litera (d) punctul 2;

și, în acest scop, continuă să îndeplinească criteriile de la punctul 21.A.112B;

(b) specifică marca, inclusiv literele PA, în conformitate cu punctul 21.A.804 litera (a).

21.A.118B. Durata și menținerea valabilității

(a) Un certificat de tip suplimentar se eliberează pentru o durată nelimitată. Acesta rămâne valabil în următoarele condiții:

1. titularul să se conformeze în continuare prezentei anexe (partea 21); și

2. certificatul să nu fie retras, sau să nu se fi renunțat la el în cadrul procedurilor administrative aplicabile stabilite de către AAC.

(b) În caz de renunțare sau retragere, certificatul de tip suplimentar se restituie AAC.

21.A.119. Manuale

Deținătorul unui certificat de tip suplimentar întocmește, păstrează și actualizează originalele tuturor variantelor cuprinse în manuale care sînt impuse de baza aplicabilă a certificării de tip, de baza aplicabilă de certificare a datelor privind adecvarea operațională și de cerințele privind protecția mediului pentru produs, necesare pentru a acoperi modificările introduse în certificatul de tip suplimentar, și furnizează AAC, la cerere, copii ale manualelor respective.

21.A.120A. Instrucțiunile pentru continuitatea navigabilității

(a) Titularul certificatului de tip suplimentar pentru o aeronavă, motor de aeronavă sau elice prezintă cel puțin un set de variante ale instrucțiunilor privind continuitatea navigabilității, întocmite în conformitate cu baza aplicabilă a certificării de tip, fiecărui proprietar identificat al uneia sau al mai multor aeronave, motoare sau elice care prezintă caracteristicile certificatului de tip suplimentar la data livrării acestora sau la data emiterii primului certificat de navigabilitate, în funcție de evenimentul care are loc ultimul, și ulterior pune la dispoziție variantele instrucțiunilor, la cerere, altor persoane care trebuie să se conformeze condițiilor din aceste instrucțiuni. Punerea la dispoziție a anumitor manuale sau părți din variantele instrucțiunilor pentru continuitatea navigabilității care au ca obiect reparația capitală sau alte forme de revizie majoră poate fi amînată pînă la darea în exploatare a produsului, dar trebuie să fie disponibile înainte ca produsul să atingă durata de viață sau numărul maxim de ore/cicluri de zbor.

(b) În plus, modificările aduse variantelor instrucțiunilor pentru continuitatea navigabilității se pun la dispoziția tuturor utilizatorilor identificați ai produsului care face obiectul certificării de tip suplimentare și, la cerere, se pun la dispoziția persoanelor care trebuie să se conformeze instrucțiunilor. AAC va primi un plan care să prezinte în detaliu procedura de informare a persoanelor interesate în caz de modificare a instrucțiunilor.

21.A.120B. Disponibilitatea datelor privind adecvarea operațională

În cazul unei modificări care afectează datele privind adecvarea operațională, deținătorul certificatului de tip suplimentar pune la dispoziție:

(a) cel puțin un set de modificări ale datelor privind adecvarea operațională elaborate în conformitate cu baza aplicabilă de certificare privind adecvarea operațională, tuturor operatorilor cunoscuți ai aeronavei modificate, înainte de a fi necesar ca datele privind adecvarea operațională să fie utilizate de către o organizație de pregătire sau un operator; și

(b) orice altă modificare asupra datelor afectate privind adecvarea operațională, tuturor operatorilor cunoscuți ai aeronavei modificate; și

(c) la cerere, părțile relevante ale modificărilor menționate la literele (a) și (b) de mai sus:

1. autorității competente responsabile de verificarea conformității cu unul sau mai multe elemente ale datelor privind adecvarea operațională afectate; și

2. persoanelor care au obligația de a asigura conformitatea cu unul sau mai multe elemente din setul menționat de date privind adecvarea operațională.

CAPITOLUL F

FABRICAȚIE FĂRĂ APROBAREA ORGANIZAȚIEI

DE PRODUCȚIE

21.A.121. Domeniul de aplicare

(a) Prezentul capitol stabilește procedura pentru demonstrarea conformității produsului, piesei sau echipamentului cu datele de proiectare aplicabile, atunci când sînt fabricate de o organizație care nu este autorizată în conformitate cu dispozițiile capitolului G.

(b) Prezentul capitol stabilește normele care reglementează obligațiile fabricantului unui produs, al unei piese sau al unui echipament executat conform prezentului capitol.

21.A.122. Eligibilitatea

Orice persoană fizică sau juridică poate cere să demonstreze conformitatea unui produs, unei piese sau unui echipament în conformitate cu prezentul capitol, în cazul în care:

(a) deține sau a solicitat o aprobare privind proiectul unui produs, unei piese sau unui echipament; (sau)

(b) a asigurat coordonarea corespunzătoare între producție și proiectare, în temeiul unui acord cu solicitantul sau cu titularul unei aprobări a proiectului.

21.A.124. Cererea

(a) Cererea privind demonstrarea conformității unui produs, a unei piese sau a unui echipament, în conformitate cu acest capitol, se efectuează în forma și modul stabilit de AAC.

(b) Cererea cuprinde:

1. în funcție de caz, probe care arată că:

(i) nu ar fi oportună eliberarea unei aprobări de organizație de producție în conformitate cu capitolul G; (sau)

(ii) certificarea sau aprobarea produsului, piesei sau echipamentului în conformitate cu acest capitol este necesară pînă cînd se eliberează aprobarea de organizație de producție, în temeiul capitolului G;

2. rezumatul informațiilor solicitate la punctul 21.A.125.A litera (b).

21.A.125A. Emiterea unei scrisori de aprobare

Solicitantul este îndreptățit să i se elibereze de către AAC o scrisoare de aprobare prin care se atestă că s-a demonstrat conformitatea produsului, piesei sau a echipamentului în conformitate cu prezentul capitol, după ce solicitantul:

(a) a stabilit un sistem de control al producției care să garanteze că fiecare produs, piesă sau echipament este conform cu datele de proiectare aplicabile și poate funcționa în condiții de siguranță;

(b) a prezentat un manual care cuprinde:

1. descrierea sistemului de control al producției necesar în temeiul literei (a);

2. descrierea mijloacelor de stabilire a sistemului de control al producției;

3. descrierea probelor prevăzute la punctele 21.A.127 și 21.A.128, precum și numele persoanelor autorizate în sensul punctului 21.A.130 litera (a);

(c) a demonstrat că poate oferi asistență în conformitate cu punctele 21.A.3A și 21.A.129 litera (d).

21.A.125B. Constatările

(a) În cazul în care o dovadă obiectivă indică neconformitatea titularului unei scrisori de aprobare cu cerințele aplicabile din prezenta anexă (partea 21), constatările se clasifică astfel:

1. o constatare de nivelul unu reprezintă orice neconformitate cu prezenta anexă (partea 21) care ar putea conduce la neconformități necontrolate cu datele de proiectare aplicabile și care ar putea afecta siguranța aeronavei;

2. o constatare de nivelul doi reprezintă orice neconformitate cu prezenta anexă (partea 21) care nu este clasificată drept constatare de nivelul unu.

(b) O constatare de nivelul trei reprezintă orice element în legătură cu care s-a stabilit, prin probă obiectivă, că prezintă probleme potențiale, de natură să determine o neconformitate în condițiile de la litera (a).

(c) După ce a primit notificarea constatărilor în conformitate cu punctul 21.B.125:

1. în cazul unei constatări de nivelul unu, titularul scrisorii de aprobare trebuie să demonstreze că a întreprins o acțiune corectivă pentru a satisface cerințele AAC, în termen de cel mult 21 de zile lucrătoare de la confirmarea în scris a constatării;

2. în cazul unei constatări de nivelul doi, termenul pentru acțiune corectivă acordat de AAC se adaptează la natura constatării, dar în niciun caz nu poate fi inițial mai mare de trei luni; în anumite cazuri și în funcție de natura constatării, AAC poate prelungi termenul de trei luni, în cazul în care se prezintă un plan corespunzător de acțiuni corective și AAC este de acord cu acesta;

3. o constatare de nivelul trei nu impune acțiune imediată din partea titularului scrisorii de aprobare.

(d) În cazul unei constatări de nivelul unu sau de nivelul doi, scrisoarea de aprobare poate face obiectul unei suspendări, restricții sau retrageri parțiale ori totale, în temeiul punctului 21.B.145. Titularul scrisorii de aprobare trebuie să prezinte în timp util confirmarea de primire a avizului privind restricția, suspendarea sau retragerea scrisorii de aprobare.

21.A.125C. Durata și menținerea valabilității

(a) Scrisoarea de aprobare este eliberată pe o perioadă limitată, care nu poate depăși un an. Aceasta rămâne valabilă în afară de cazul în care:

1. titularul scrisorii de aprobare nu reușește să demonstreze conformitatea cu cerințele aplicabile ale prezentului capitol; sau

2. există dovada că producătorul nu poate menține un nivel de control satisfăcător al fabricării de produse, piese sau echipamente în baza acordului; sau

3. producătorul nu mai îndeplinește cerințele menționate la punctul 21.A.122; sau

4. scrisoarea de aprobare a făcut obiectul unei renunțări, a fost retrasă în temeiul punctului 21.B.145 sau a expirat.

(b) În caz de renunțare, retragere sau expirare, scrisoarea de aprobare se returnează la AAC.

21.A.126. Sistemul de control al producției

(a) Sistemul de control al producției, impus în temeiul punctului 21.A.125A litera (a), oferă un mijloc de a determina dacă:

1. materialele achiziționate și piesele cumpărate sau subcontractate utilizate la fabricarea produselor finite sînt specificate în datele de proiectare aplicabile;

2. materialele achiziționate și piesele cumpărate sau subcontractate sînt identificate în mod corespunzător;

3. procesele, tehnicile de producție și metodele de asamblare care afectează calitatea și siguranța produsului finit sînt realizate conform specificațiilor acceptate de către AAC;

4. modificările de proiect, inclusiv înlocuirile de materiale, au fost aprobate în temeiul capitolului D sau E și controlate înainte de a fi integrate în produsul finit.

(b) Sistemul de control al producției impus în temeiul punctului 21.A.125A litera (a) trebuie să fie conceput astfel încît să garanteze că:

1. piesele în curs de prelucrare sînt verificate pentru constatarea conformității cu datele aplicabile privind proiectul în punctele de producție în care se pot efectua determinări precise;

2. materialele supuse deteriorării și defectării sînt depozitate și protejate corespunzător;

3. schițele de proiect curente sînt puse cu promptitudine la dispoziția personalului de producție și verificare și sînt utilizate atunci cînd este necesar;

4. materialele și piesele respinse sînt separate și identificate pentru a împiedica montarea lor pe produsul finit;

5. materialele și piesele date la o parte din cauza abaterii de la datele sau specificațiile proiectului și care sînt destinate montării pe produsul finit sînt supuse unei aprobări tehnice și unei proceduri de revizuire a producției. Materialele și piesele care sînt recunoscute ca utilizabile prin această procedură sînt identificate corespunzător și verificate din nou, pentru a se constata dacă este nevoie să fie reprelucrate sau reparate. Materialele și piesele respinse prin această procedură sînt marcate și casate pentru a asigura faptul că nu vor fi încorporate în produsul final;

6. rapoartele întocmite în cadrul sistemului de control al producției sînt păstrate, identificate cu produsul complet sau cu piesa completă, unde este cazul, și reținute de producător pentru a oferi informațiile necesare în vederea continuității navigabilității produsului.

21.A.127. Probele: aeronave

(a) Fiecare producător al unei aeronave produse în temeiul prezentului capitol stabilește o procedură aprobată de testare a producției la sol și probe în zbor, precum și formulare de verificare și, în conformitate cu aceste formulare, testează fiecare aeronavă fabricată, ca mijloc de stabilire a aspectelor relevante privind conformitatea cu punctul 21.A.125A litera (a).

(b) Fiecare procedură de testare a producției include cel puțin următoarele:

1. o verificare a calităților de manevrare;
2. o verificare a performanței de zbor (utilizînd instrumentele normale ale aeronavei);
3. o verificare a funcționării corecte a tuturor echipamentelor și sistemelor aeronavei;
4. verificarea faptului că toate instrumentele sînt corect marcate și că toate plachetele și manualele de zbor necesare sînt corect amplasate după testul în zbor;
5. o verificare a caracteristicilor de funcționare a aeronavei la sol;
6. o verificare a altor elemente specifice aeronavei supuse testării.

21.A.128. Probele: motoare și elice

Fiecare producător al motoarelor sau elicelor fabricate în temeiul prezentului capitol trebuie să supună fiecare motor sau fiecare elice cu pas variabil unui test de funcționare acceptabilă conform specificației din documentația titularului certificatului de tip, pentru a stabili dacă funcționează corect pe întregul interval de exploatare pentru care este certificat de tip, ca mijloc de stabilire a aspectelor relevante privind conformitatea cu punctul 21.A.125A litera (a).

21.A.129. Obligațiile producătorului

Fiecare producător al unui produs, al unei piese sau al unui echipament fabricat în temeiul prezentului capitol:

(a) pune la dispoziția AAC, pentru verificare, fiecare produs, piesă sau echipament;

(b) păstrează, la locul de producție, datele tehnice și desenele necesare pentru a determina dacă produsul este conform cu datele de proiectare aplicabile;

(c) menține sistemul de control al producției, care asigură faptul că fiecare produs este conform cu datele de proiectare aplicabile și poate fi exploatat în siguranță;

(d) asigură asistență titularului certificatului de tip, certificatului de tip restrictiv sau aprobării de proiect în tratarea acțiunilor de continuitate a navigabilității ce au legătură cu produsele, piesele sau echipamentele produse;

(e) stabilește și păstrează un sistem intern de raportare a evenimentelor petrecute în interesul siguranței, pentru a permite colectarea și evaluarea rapoartelor, în vederea identificării tendințelor nefavorabile sau abordării deficiențelor și extragerii evenimentelor cu raportare obligatorie. Acest sistem include evaluarea informațiilor relevante cu privire la evenimente și diseminarea informațiilor aferente;

(f) raportează titularului certificatului de tip, certificatului de tip restrictiv sau aprobării de proiect toate cazurile în care produsele, piesele sau echipamentele au fost livrate de producător și ulterior s-au identificat abateri de la datele de proiectare aplicabile și consultă titularul certificatului de tip, certificatului de tip restrictiv sau aprobării de proiect pentru a identifica abaterile care ar putea duce la apariția unor situații de risc pentru siguranță;

(g) raportează AAC abaterile care ar putea conduce la situații de risc pentru siguranță, identificate în conformitate cu subpunctul 1. Astfel de rapoarte se întocmesc în forma și modul stabilite de AAC, în temeiul punctului 21.A.3A litera (b) subpunctul 2;

(h) în cazul în care producătorul acționează ca furnizor al unei alte organizații de producție, raportează, de asemenea, acelei organizații de producție toate cazurile în care a livrat produse, piese sau echipamente organizației respective și faptul că ulterior a identificat posibile abateri ale acestora de la datele de proiectare aplicabile.

21.A.130. Declarația de conformitate

(a) Fiecare producător al unui produs, al unei piese sau al unui echipament în temeiul prezentului capitol prezintă o declarație de conformitate, un formular AAC 52 pentru aeronava finită sau un formular AAC 1 pentru alte produse, piese sau echipamente. Această declarație este semnată de o persoană autorizată, care deține o poziție de răspundere în organizația de producție.

(b) Declarația de conformitate trebuie să cuprindă:

1. pentru fiecare produs, piesă sau echipament, o declarație prin care se garantează faptul că produsul sau echipamentul este în conformitate cu datele de proiectare aprobate și poate fi utilizat în condiții de siguranță; și

2. pentru fiecare aeronavă, o declarație prin care se garantează faptul că respectiva aeronavă a fost testată la sol și în aer, conform dispozițiilor de la punctul 21.A.127 litera (a); și

3. pentru fiecare motor sau elice cu pas variabil, o declarație care să ateste că motorul sau elicea a fost supusă de către producătorul final unui test de funcționare final în conformitate cu punctul 21A.128; precum și

4. în plus, în cazul motoarelor, o declarație conform căreia motorul finalizat este în conformitate cu cerințele aplicabile privind emisiile, aflate în vigoare la data fabricației motorului.

(c) Fiecare producător al unui produs, al unei piese sau al unui echipament:

1. la transferul inițial al proprietății unui astfel de produs, piesă sau echipament; sau

2. la solicitarea emiterii inițiale a unui certificat de navigabilitate pentru aeronavă; sau

3. la solicitarea emiterii inițiale a unui document privind navigabilitatea pentru un motor, o elice, o piesă sau un echipament,

prezintă o declarație de conformitate actuală, în vederea validării sale de către AAC.

(d) AAC validează declarația de conformitate prin contrasemnătură în cazul în care, după verificare, constată că produsul, piesa sau echipamentul este în conformitate cu datele de proiectare aplicabile și poate fi exploatat în siguranță.

CAPITOLUL G

APROBAREA ORGANIZAȚIEI DE PRODUCȚIE

21.A.131. Domeniul de aplicare

Acest capitol stabilește:

(a) procedura de eliberare a unei aprobări de organizație de producție pentru o organizație de producție care demonstrează conformitatea produselor, pieselor și echipamentelor cu datele de proiectare aplicabile;

(b) normele care guvernează drepturile și obligațiile solicitantului și ale titularilor unei astfel de aprobări.

21.A.133. Eligibilitatea

Orice persoană fizică sau juridică („întreprindere”) poate solicita o aprobare în temeiul prezentului capitol. Solicitantul:

(a) trebuie să justifice faptul că, pentru un domeniu de activitate definit, eliberarea unei aprobări în temeiul prezentului capitol corespunde scopului de a demonstra conformitatea cu un proiect specific; și

(b) deține sau a solicitat o aprobare pentru respectivul proiect specific; sau

(c) a asigurat, într-o manieră satisfăcătoare, coordonarea proiectării și producției, prin intermediul unui acord corespunzător cu solicitantul sau cu titularul unei aprobări a proiectului.

21.A.134. Cererea

Fiecare cerere de aprobare a organizației de producție se face către AAC în forma și modul stabilite de AAC, și cuprinde o prezentare generală a informațiilor necesare în temeiul punctului 21.A.143, precum și condițiile de eliberare a aprobării solicitate în temeiul punctului 21.A.151.

21.A.135. Emiterea aprobării organizației de producție

O organizație este îndreptățită să primească aprobare de organizație de producție, eliberată de AAC, atunci când a demonstrat conformitatea cu cerințele aplicabile menționate în temeiul prezentului capitol.

21.A.139. Sistemul de calitate

(a) Organizația de producție trebuie să demonstreze că a instituit un sistem de calitate și are capacitatea de a-l gestiona corespunzător. Sistemul de calitate trebuie să aibă la bază documentația aferentă. Sistemul de calitate se concepe astfel încât să permită organizației să garanteze că fiecare produs, piesă sau echipament produs de către organizație sau de către partenerii acesteia sau furnizat de terți ori subcontractat acestora este conform cu datele de proiectare aplicabile și poate fi exploatat în siguranță, astfel încât organizația poate beneficia de prerogativele menționate la punctul 21.A.163.

(b) Sistemul de calitate cuprinde:

1. în conformitate cu domeniul de aplicare al autorizației, procedurile de control pentru:

(i) eliberarea, aprobarea sau modificarea documentelor;

(ii) auditul de evaluare și controlul vânzătorului și al subcontractantului;

(iii) verificarea ca produsele, piesele, materialele și echipamentele achiziționate, inclusiv articolele noi sau uzate furnizate de către cei care cumpără produsele, să fie conforme cu datele de proiectare aplicabile;

(iv) identificarea și urmărirea fluxului;

(v) procesele de fabricație;

(vi) controlul și probele, inclusiv probele de zbor în etapa de producție;

(vii) calibrarea uneltelor, dispozitivelor de montaj și a instrumentelor pentru probă;

(viii) controlarea elementelor neconforme;

(ix) coordonarea din punctul de vedere al navigabilității cu solicitantul sau cu titularul aprobării de proiect;

(x) ținerea evidențelor și a registrelor;

(xi) competența și calificarea personalului;

(xii) eliberarea certificatelor de navigabilitate;

(xiii) manevrarea, depozitarea și ambalarea;

(xiv) auditul intern de calitate și acțiuni corective ulterioare;

(xv) lucrări care se înscriu în condițiile de aprobare, efectuate în sedii externe celor aprobate;

(xvi) lucrări realizate după încheierea producției, dar înainte de livrare, în vederea menținerii aeronavei în starea de funcționare în siguranță;

(xvii) emiterea permisului de zbor și aprobarea condițiilor de zbor asociate.

Procedurile de control trebuie să includă dispoziții specifice pentru toate piesele cu un caracter critic;

2. o funcție independentă de asigurare a calității care să asigure supravegherea conformității cu procedurile documentate ale sistemului de calitate și adecvarea acestora. Supravegherea include un sistem de feedback către persoana sau grupul de persoane prevăzute la punctul 21.A.145 litera (c) subpunctul 2 și, în cele din urmă, către directorul menționat la punctul 21.A.145 litera (c) subpunctul 1, astfel încât să se garanteze, pe cât posibil, acțiunea corectivă.

21.A.143. Prezentarea

(a) Organizația depune la AAC un manual de prezentare a organizației de producție, care să cuprindă următoarele informații:

1. declarația semnată de directorul responsabil, care să ateste că manualul de prezentare a organizației de producție și orice manuale aferente care definesc conformitatea organizației autorizate cu prezentul capitol vor fi respectate în permanență;

2. titlul (titlurile) și numele directorilor acceptate de AAC conform punctului 21.A.145 litera (c) subpunctul 2;

3. atribuțiile și responsabilitățile directorului (directorilor) prevăzute de punctul 21.A.145 litera (c) subpunctul 2, inclusiv problemele pe care le pot trata direct cu AAC, în numele organizației;

4. organigrama cu ierarhia responsabilităților ce revin directorilor, conform punctelor 21.A.145 litera (c) subpunctele 1 și 2;

5. lista personalului autorizat pentru certificare, conform celor menționate la punctul 21.A.145 litera (d);

6. descrierea generală a resurselor umane;

7. descrierea generală a infrastructurilor plasate în fiecare sediu menționat în certificatul de aprobare a organizației de producție;

8. descrierea generală a domeniului de activitate al organizației de producție, relevantă din punct de vedere al condițiilor de aprobare;

9. procedura de notificare a modificărilor organizatorice către AAC;

10. procedura de modificare a manualului de prezentare a organizației de producție;

11. descrierea sistemului de calitate și a procedurilor aferente, conform punctului 21.A.139 litera (b) subpunctul 1;

12. lista terților menționați la punctul 21.A.139 litera (a);

13. dacă urmează să se efectueze probe în zbor, manualul operațional privind probele în zbor, care să definească politicile și procedurile organizației cu privire la probele în zbor. Manualul operațional privind probele în zbor cuprinde:

(i) descrierea procedurilor organizației cu privire la probele în zbor, inclusiv implicarea organizației responsabile cu efectuarea probelor în zbor în procesul de eliberare a autorizației de zbor;

(ii) politica privind constituirea echipajelor, inclusiv compoziția, competența, moneda și limitările timpului de zbor, în conformitate cu prezenta Parte;

(iii) procedurile pentru transportul de persoane, altele decât membrii echipajului, și pentru cursurile de instruire pentru probe în zbor, dacă este cazul;

(iv) o politică privind managementul riscurilor și al siguranței, precum și metodologii conexe;

(v) procedurile de identificare a instrumentelor și a echipamentelor care urmează să fie transportate;

(vi) o listă a documentelor care trebuie prezentate pentru proba în zbor.

(b) Prezentarea organizației de producție se modifică astfel încât să existe în permanență o descriere la zi a organizației de producție, o copie a modificărilor aduse fiind transmisă AAC.

21.A.145. Cerințele privind aprobarea

Organizația de producție trebuie să demonstreze, pe baza informațiilor prezentate în conformitate cu punctul 21.A.143, că:

(a) în ceea ce privește cerințele generale de aprobare, infrastructura, condițiile de lucru, echipamentele și uneltele, procesele și materialele, numărul și competența personalului și organizarea generală sînt adecvate pentru îndeplinirea obligațiilor menționate la punctul 21.A.165;

(b) în ceea ce privește toate datele necesare referitoare la navigabilitate, zgomot, pierderea de combustibil în atmosferă și emisiile de gaze:

1. organizația de producție primește acest gen de date din partea AAC și din partea titularului sau a solicitantului certificatului de tip, certificatului de tip restrictiv sau aprobării de proiect, pentru a determina conformitatea cu datele de proiectare aplicabile;

2. organizația de producție a stabilit o procedură pentru a garanta că datele necesare referitoare la navigabilitate, zgomot, pierderea de combustibil în atmosferă și emisiile de gaze sînt corect incluse în datele sale de producție;

3. aceste date sînt actualizate și puse la dispoziția întregului personal care trebuie să aibă acces la astfel de date pentru a-și îndeplini obligațiile profesionale;

(c) în ceea ce privește managementul și personalul:

1. organizația de producție a numit un director care răspunde în fața AAC. Responsabilitatea directorului în cadrul organizației constă în a asigura că întreaga producție este realizată la standardele impuse și că organizația de producție este permanent în conformitate cu datele și procedurile identificate în prezentarea menționată la punctul 21.A.143;

2. o persoană sau un grup de persoane au fost numite de către organizația de producție pentru a asigura faptul că organizația este permanent în conformitate cu cerințele prezentei anexe (partea 21) și sînt identificate, împreună cu nivelul lor de autoritate. Persoana (persoanele)

acționează sub directă autoritate a directorului responsabil menționat la subpunctul 1. Persoanele numite trebuie să aibă capacitatea de a demonstra că pregătirea, cunoștințele și experiența acumulată corespund responsabilităților asumate;

3. personalului de la toate nivelurile i-a fost conferită autoritatea corespunzătoare pentru a avea capacitatea de a-și îndeplini responsabilitățile primite și că există o coordonare deplină și eficientă în cadrul organizației de producție cu privire la problemele legate de navigabilitate, zgomot, pierderea de combustibil în atmosferă și emisii de gaze;

(d) în ceea ce privește personalul pentru certificare, autorizat de către organizația de producție să semneze documentele emise în temeiul punctului 21.A.163, în conformitate cu domeniul de aplicare sau condițiile aprobării:

1. cunoștințele, pregătirea, experiența acumulată (inclusiv alte funcții din cadrul organizației) și experiența personalului de certificare sînt corespunzătoare în vederea îndeplinirii obligațiilor ce le revin;

2. organizația de producție ține evidența întregului personal autorizat pentru certificare, care include detalii privind domeniul de aplicare al autorizării acestora;

3. personalul autorizat pentru certificare primește un document care atestă domeniul de aplicare al autorizării sale.

21.A.147. Modificările organizației de producție aprobate

(a) După eliberarea unei aprobări de organizație de producție, orice modificare a aprobării de organizație de producție, semnificativă pentru demonstrarea conformității sau în ceea ce privește navigabilitatea și caracteristicile referitoare la nivelul de zgomot, pierderea de combustibil în atmosferă și emisiile de gaze ale produsului, piesei sau echipamentului, în special modificările privind sistemul de calitate, se aprobă de către AAC. Cererea de aprobare se prezintă în scris AAC, iar organizația demonstrează AAC, înainte de a da curs modificării, faptul că va continua să se conformeze dispozițiilor din prezentul capitol.

(b) AAC stabilește condițiile în care o organizație de producție autorizată în temeiul prezentului capitol poate funcționa pe perioada unor astfel de modificări, în afara cazului în care AAC consideră că aprobarea trebuie suspendată.

21.A.148. Schimbarea sediului

O modificare a locației spațiilor de producție ale organizației de producție aprobate este considerată semnificativă și, prin urmare, se supune dispozițiilor de la punctul 21.A.147.

21.A.149. Transferabilitatea

Cu excepția cazului în care este vorba despre rezultatul unei modificări de proprietate, considerată semnificativă în sensul dispozițiilor de la punctul 21.A.147, o aprobare de organizație de producție nu poate fi transferată.

21.A.151. Condițiile privind aprobarea

Condițiile de aprobare identifică domeniul de aplicare a lucrărilor, produsele sau categoriile de piese și echipamente sau ambele, pentru care titularul este îndreptățit să exercite prerogativele prevăzute la punctul 21.A.163.

Aceste condiții sînt emise ca parte a unei aprobări de organizație de producție.

21.A.153. Modificarea condițiilor de aprobare

Fiecare modificare a condițiilor de aprobare este autorizată de AAC. O cerere de modificare a condițiilor de aprobare se efectuează în forma și modul stabilite de AAC. Solicitantul trebuie să îndeplinească cerințele aplicabile ale prezentului capitol.

21.A.157. Investigațiile

O organizație de producție trebuie să ia măsuri pentru a permite AAC să efectueze investigații, inclusiv verificări ale partenerilor sau subcontractanților, necesare pentru a determina conformitatea și menținerea conformității cu cerințele aplicabile ale prezentului capitol.

21.A.158. Constatările

(a) Atunci cînd se găsește o dovadă obiectivă care demonstrează neconformitatea titularului unei aprobări de organizație de producție cu cerințele aplicabile ale prezentei anexe (partea 21), constatarea se clasifică după cum urmează:

1. constatarea de nivelul unu este orice neconformitate cu prezenta anexă (partea 21), care ar putea conduce la neconformități necontrolate cu datele de proiectare aplicabile și care ar putea afecta siguranța aeronavei;

2. constatarea de nivelul doi reprezintă orice neconformitate cu prezenta anexă (partea 21), care nu este clasificată drept constatare de nivelul unu.

(b) O constatare de nivelul trei reprezintă orice element în care s-a identificat, prin probă obiectivă, faptul că există probleme potențiale, care ar putea conduce la o neconformitate în temeiul literei (a).

(c) După primirea notificării constatărilor conform punctului 21.B.225,

1. în cazul unei constatări de nivelul unu, titularul aprobării de organizație de producție trebuie să demonstreze inițierea unei acțiuni corective, spre satisfacția AAC, în termen de cel mult 21 de zile lucrătoare de la confirmarea scrisă a constatării;

2. în cazul unei constatări de nivelul doi, termenul pentru acțiune corectivă acordat de AAC corespunde naturii constatării, dar, în orice caz, nu poate fi inițial mai mare de trei luni. În anumite împrejurări și în funcție de natura constatării, AAC poate extinde perioada de trei luni, în cazul în care se prezintă un plan corespunzător de acțiuni corective și AAC este de acord cu acesta;

3. o constatare de nivelul trei nu impune acțiune imediată din partea titularului aprobării de organizație de producție.

(d) În cazul unei constatări de nivelul unu sau de nivelul doi, aprobarea de organizație de producție poate face obiectul unei suspendări, restricții sau retrageri parțiale ori totale, în temeiul punctului 21.B.245. Titularul aprobării de organizație de producție confirmă, în timp util, primirea notificării de limitare, suspendare sau retragere a aprobării de organizație de producție.

21.A.159. Durata și menținerea valabilității

(a) O aprobare de organizație de producție se eliberează pe o perioadă nelimitată. Aceasta

rămîne valabilă în afară de cazul în care:

1. organizația de producție nu reușește să demonstreze conformitatea cu cerințele aplicabile ale prezentului capitol; sau

2. AAC este împiedicată, de către titular sau de partenerii sau subcontractanții acestuia, de a efectua investigațiile în conformitate cu punctul 21.A.157; sau

3. există dovada că organizația de producție nu poate menține controlul satisfăcător al producției de produse, piese sau echipamente care fac obiectul aprobării; sau

4. organizația de producție nu mai îndeplinește cerințele menționate la punctul 21.A.133; sau

5. certificatul a făcut obiectul unei renunțări sau a fost retras în temeiul punctului 21.B.245.

(b) În caz de renunțare sau retragere, certificatul este returnat AAC.

21.A.163. Prerogativele

Conform condițiilor de aprobare emisă în temeiul punctului 21.A.135, titularul unei aprobări de organizație de producție:

(a) poate să desfășoare activități de producție care cad sub incidența prezentei anexe (partea 21);

(b) în cazul unei aeronave complete și sub rezerva prezentării unei declarații de conformitate (formular AAC 52) în temeiul punctului 21.A.174, poate obține un certificat de navigabilitate și un certificat de zgomot pentru aeronavă, fără obligația unei demonstrații ulterioare;

(c) în cazul altor produse, piese sau echipamente, poate emite certificate de autorizare a dării în exploatare (formular AAC 1), fără obligația unei demonstrații ulterioare;

(d) poate întreține o aeronavă nouă pe care a fabricat-o și poate elibera un certificat de repunere în exploatare (formular AAC 53), cu privire la respectiva întreținere;

(e) în conformitate cu procedurile convenite cu AAC pentru producție și cînd organizația de producție însăși controlează, conform aprobării de organizație de producție, configurația aeronavei și atestă conformitatea cu condițiile de proiectare aprobate pentru zbor, poate să emită, pentru o aeronavă pe care a produs-o, un permis de zbor în conformitate cu punctul 21.A.711 litera (c) care să includă aprobarea condițiilor de zbor în conformitate cu punctul 21.A.710 litera (b).

21.A.165. Obligațiile titularului

Titularul unei aprobări de organizație de producție:

(a) asigură faptul că prezentarea organizației de producție furnizată în conformitate cu punctul 21.A.143 și documentele la care face referire sînt utilizate ca documente de lucru de bază în cadrul organizației;

(b) menține organizația de producție în conformitate cu datele și procedurile aprobate pentru autorizația de organizație de producție;

1. stabilește dacă fiecare aeronavă completă este conformă cu proiectul de tip și poate fi exploatată în siguranță, înaintea prezentării declarațiilor de conformitate în fața AAC; sau

2. stabilește dacă alte produse, piese sau echipamente sînt complete și conforme cu datele de proiect aprobate și pot fi exploatare în siguranță înainte de a emite formularul AAC 1 pentru a certifica faptul că acestea sînt conforme cu datele de proiectare aprobate și că pot fi exploatare în siguranță;

3. în plus, în cazul motoarelor, stabilește că motorul finalizat este conform cu cerințele aplicabile privind emisiile în vigoare la data de fabricație a motorului;

4. stabilește că celelalte produse, piese sau echipamente sînt conforme cu datele aplicabile înainte de a elibera formularul AAC 1 cu titlu de certificat de conformitate;

(c) înregistrează toate detaliile privind lucrările efectuate;

(d) instituie și menține un sistem intern de raportare a evenimentelor în interesul siguranței, pentru a permite colectarea și evaluarea rapoartelor privind evenimentele, pentru a identifica tendințele nefavorabile sau pentru a aborda deficiențele, precum și pentru a extrage evenimentele cu raportare obligatorie. Acest sistem include evaluarea informațiilor relevante cu privire la evenimente și diseminarea informațiilor aferente;

1. raportează titularului certificatului de tip sau aprobării de proiect toate cazurile în care produsele, piesele sau echipamentele au fost livrate de organizația de producție și ulterior s-au identificat posibile abateri de la datele de proiect aplicabile și investighează împreună cu titularul certificatului de tip sau aprobării de proiect, pentru a identifica aceste abateri care ar putea conduce la situații de risc pentru siguranță;

2. raportează AAC abaterile care ar putea conduce la situații de risc pentru siguranță, identificate în conformitate cu subpunctul 1. Astfel de rapoarte se întocmesc în forma și modul stabilite de AAC, în temeiul punctului 21.A.3A litera (b) subpunctul 2;

3. în cazul în care titularul aprobării de organizație de producție acționează în calitate de furnizor către o altă organizație de producție, el raportează, de asemenea, respectivei organizații de producție toate cazurile în care a livrat produse, piese sau echipamente organizației și faptul că a identificat ulterior posibile abateri ale acestora de la datele de proiect aplicabile;

(e) asigură asistență titularului certificatului de tip sau aprobării de proiect, în tratarea acțiunilor privind continuitatea navigabilității, ce au legătură cu produsele, piesele sau echipamentele produse;

(f) stabilește un sistem de evidență a documentelor care include cerințele impuse partenerilor, furnizorilor și subcontractanților săi, asigurînd evidența datelor utilizate pentru justificarea conformității produselor, pieselor sau echipamentelor. Astfel de date sînt puse la dispoziția AAC și reținute pentru a oferi informațiile necesare în vederea asigurării continuității navigabilității produselor, pieselor sau echipamentelor;

(g) în cazul în care, în conformitate cu condițiile de aprobare, titularul emite un certificat de aprobare pentru repunerea în exploatare, stabilește că fiecare aeronavă completă a fost supusă lucrărilor de întreținere necesare și poate fi exploatată în siguranță, înaintea emiterii certificatului;

(h) dacă este cazul, în temeiul prerogativelor acordate de punctul 21.A.163 litera (e), trebuie să stabilească condițiile în care un permis de zbor poate fi emis;

(i) dacă este cazul, în temeiul prerogativelor acordate de punctul 21.A.163 litera (e), trebuie să stabilească conformitatea cu punctul 21.A.711 literele (c) și (e) înainte de a emite un permis de

zbor pentru o aeronavă.

CAPITOLUL H

CERTIFICATE DE NAVIGABILITATE ȘI CERTIFICATE

DE NAVIGABILITATE RESTRICTIVE

21.A.171. Domeniul de aplicare

Prezentul capitol stabilește procedura pentru eliberarea certificatelor de navigabilitate.

21.A.172. Eligibilitatea

Orice persoană fizică sau juridică pe numele căreia este sau va fi înmatriculată o aeronavă în Republica Moldova sau reprezentantul său este considerată eligibilă ca solicitant al unui certificat de navigabilitate pentru respectiva aeronavă, în temeiul prezentului capitol.

21.A.173. Clasificarea

Certificatele de navigabilitate se clasifică după cum urmează:

(a) certificatele de navigabilitate se emit pentru aeronava care este conformă cu un certificat de tip eliberat în conformitate cu prezenta anexă (partea 21);

(b) certificatele de navigabilitate restrictive se emit pentru aeronava:

1. care este conformă cu un certificat de tip restrictiv eliberat în conformitate cu prezenta anexă (partea 21); sau

2. este conformă cu specificațiile de navigabilitate corespunzătoare, asigurând un nivel optim de siguranță.

21.A.174. Cererea

(a) Conform punctului 21.A.172, o cerere pentru un certificat de navigabilitate se efectuează în forma și modul stabilite de AAC.

(b) Fiecare cerere pentru un certificat de navigabilitate sau certificat de navigabilitate restrictiv include:

1. clasa certificatului de navigabilitate pentru care se face cererea;

2. în ceea ce privește o aeronavă nouă, următoarele:

(i) o declarație de conformitate:

- eliberată în temeiul punctului 21.A.163 litera (b); sau

- eliberată în temeiul punctului 21.A.130 și validată de AAC; sau

- pentru o aeronavă importată, o declarație semnată de AAC, care certifică faptul că aeronava este conformă cu un proiect aprobat de AAC;

(ii) un deviz de masă și centraj, însoțit de instrucțiuni de încărcare;

(iii) manualul de zbor, atunci când existența sa este impusă de specificațiile de certificare aplicabile pentru aeronava respectivă;

3. în ceea ce privește o aeronavă folosită:

(i) care provine dintr-un stat membru UE, un certificat de navigabilitate eliberat în conformitate cu partea M;

(ii) care provine dintr-un stat nemembru UE:

- o declarație din partea autorității competente a statului în care este sau a fost înmatriculată aeronava, care să reflecte starea de navigabilitate a aeronavei în registrul său, în momentul transferului;

- un deviz de masă și centraj, însoțit de instrucțiuni de încărcare;

- manualul de zbor, atunci când existența sa este impusă de codul de navigabilitate aplicabil pentru aeronava respectivă;

- înregistrări istorice, pentru a stabili standardul de producție, modificare și întreținere a aeronavei, inclusiv toate limitele asociate cu un certificat de navigabilitate restrictiv, conform punctului 21.B.327 litera (c);

- o recomandare pentru eliberarea unui certificat de navigabilitate sau a unui certificat de navigabilitate restrictiv și a unui certificat de revizuire a navigabilității, în urma unei revizurii a navigabilității în conformitate cu partea M.

(c) În afara cazului în care s-a convenit altfel, declarațiile menționate la litera (b) subpunctul 2 punctul (i) și litera (b) subpunctul 3 punctul (ii) se emit într-un termen de cel mult 60 de zile înainte de prezentarea aeronavei la AAC.

21.A.175. Limba

Manualele, plachetele, listele și marcajele instrumentelor și alte informații necesare impuse de specificațiile de certificare aplicabile sînt prezentate într-una sau mai multe dintre limbile acceptabile de către AAC.

21.A.177. Revizuirile sau modificările

Un certificat de navigabilitate poate fi revizuit sau modificat numai de către AAC.

21.A.179. Transferul și reemiterea

(a) În cazul în care titularul dreptului de proprietate asupra unei aeronave s-a schimbat:

1. în cazul în care rămîne înmatriculată în registrul aerian al Republicii Moldova, certificatul de navigabilitate sau certificatul de navigabilitate restrictiv conform numai cu un certificat de tip restrictiv se transferă împreună cu aeronava;

2. în cazul în care aeronava este înmatriculată într-un stat membru al Uniunii Europene, certificatul de navigabilitate sau certificatul de navigabilitate restrictiv conform numai cu un certificat de tip restrictiv se emite:

(i) la prezentarea certificatului de navigabilitate anterior și a unui certificat valid de revizuire a navigabilității, eliberat în conformitate cu partea M; și

(ii) la îndeplinirea dispozițiilor de la punctul 21.A.175.

(iii) AAC are dreptul de a efectua inspecții și evaluări suplimentare.

(b) În cazul în care titularul dreptului de proprietate asupra aeronavei se schimbă și aeronava deține un certificat de navigabilitate restrictiv care nu este conform cu un certificat de tip restrictiv, certificatul de navigabilitate se emite conform cerințelor aprobate de AAC.

21.A.180. Inspecțiile

Titularul certificatului de navigabilitate asigură accesul la aeronava pentru care a fost emis respectivul certificat de navigabilitate, la cererea AAC.

21.A.181 Durata și menținerea valabilității

(a) Un certificat de navigabilitate se eliberează pe o perioadă de pînă la 2 ani. Acesta rămîne valabil în următoarele condiții:

1. conformitatea cu proiectul de tip aplicabil și cu cerințele de continuitate a navigabilității; și

2. aeronava să rămîna înmatriculată în același registru; și

3. certificatul de tip sau certificatul de tip restrictiv, în baza căruia este eliberat, să nu fi fost invalidat anterior în condițiile prevăzute la punctul 21.A.51;

4. certificatul să nu facă obiectul unei renunțări sau să nu fie retras în condițiile prevăzute la punctul 21.B.330.

(b) În caz de renunțare sau retragere, certificatul se restituie AAC.

21.A.182 Identificarea aeronavei

Fiecare solicitant al unui certificat de navigabilitate în temeiul prezentului capitol trebuie să demonstreze că aeronava sa este identificată în conformitate cu capitolul Q.

CAPITOLUL I

CERTIFICATELE DE ZGOMOT

21.A.201. Domeniul de aplicare

Prezentul capitol stabilește procedura pentru eliberarea certificatelor de zgomot.

21.A.203. Eligibilitatea

Orice persoană fizică sau juridică pe numele căreia este sau va fi înmatriculată o aeronavă în Republica Moldova sau reprezentantul acestuia este considerată eligibilă în calitate de solicitant al unui certificat de zgomot pentru respectiva aeronavă în temeiul prezentului capitol.

21.A.204. Cererea

(a) Conform punctului 21.A.203, o cerere pentru un certificat de zgomot se face în forma și modul stabilite de AAC.

(b) Fiecare cerere include:

1. în ceea ce privește o aeronavă nouă, următoarele:

(i) o declarație de conformitate:

- eliberată fie în temeiul punctului 21.A.163 litera (b); sau

- eliberată în temeiul punctului 21.A.130 și validată de AAC; sau

- pentru o aeronavă importată, o declarație semnată de autoritatea exportatoare, care certifică faptul că aeronava este conformă cu un proiect aprobat de AAC; și

(ii) informațiile privind zgomotul, determinate în conformitate cu cerințele de zgomot aplicabile;

2. în ceea ce privește o aeronavă folosită:

(i) informațiile privind zgomotul, determinate în conformitate cu cerințele de zgomot aplicabile; și

(ii) înregistrări istorice pentru a stabili standardul de producție, modificare și întreținere a aeronavei.

(c) În afara cazului în care s-a convenit altfel, declarațiile menționate la litera (b) subpunctul 1 se emit într-un termen care nu trebuie să depășească 60 de zile înainte de prezentarea aeronavei la AAC.

21.A.207. Revizuirile sau modificările

Un certificat de zgomot poate fi revizuit sau modificat numai de către AAC.

21.A.209. Transferul și reemiterea

În cazul în care titularul dreptului de proprietate asupra unei aeronave s-a schimbat:

(a) în cazul în care aeronava rămîne înmatriculată în registrul aerian al Republicii Moldova, certificatul de zgomot se transferă împreună cu aeronava; sau

(b) în cazul în care aeronava a fost înregistrată într-un stat membru al Uniunii Europene și urmează a fi înregistrată în Republica Moldova, certificatul de zgomot se emite la prezentarea certificatului de zgomot precedent.

21.A.210. Inspecțiile

Titularul certificatului de zgomot oferă accesul la aeronava pentru care a fost emis certificatul de zgomot, la cererea AAC, în vederea efectuării inspecției.

21.A.211. Durata și menținerea valabilității

(a) Un certificat de zgomot se eliberează pe durată nelimitată. Acesta rămîne valabil în

următoarele condiții:

1. conformitatea cu cerințele aplicabile în ceea ce privește proiectul de tip, protecția mediului și continuitatea navigabilității; și
2. aeronava să rămână înmatriculată în același registru; și
3. certificatul de tip sau certificatul de tip restrictiv în baza căruia este eliberat să nu fi fost invalidat anterior în condițiile prevăzute la punctul 21.A.51;
4. certificatul să nu facă obiectul unei renunțări sau să nu fie retras în condițiile prevăzute la punctul 21.B.430.

(b) În caz de renunțare sau retragere, certificatul se restituie AAC.

CAPITOLUL J

APROBAREA ORGANIZAȚIEI DE PROIECTARE

21.A.231. Domeniul de aplicare

Prezentul capitol stabilește procedura pentru aprobarea organizațiilor de proiectare, precum și normele care reglementează drepturile și obligațiile solicitanților și deținătorilor unor astfel de aprobări.

21.A.233 Eligibilitate

Orice persoană fizică sau juridică („întreprindere”) este considerată eligibilă ca solicitant de aprobare, în condițiile prevăzute la prezentul capitol:

(a) în conformitate cu punctele 21.A.14, 21.A.112B, 21.A.432B sau 21.A.602B; sau

(b) pentru aprobarea de proiecte pentru modificări sau reparații minore, atunci când sînt solicitate în scopul obținerii de prerogative în condițiile prevăzute la punctul 21.A.263.

21.A.234. Cererea

Fiecare cerere pentru o aprobare de organizație de proiectare se redactează în forma și modul stabilite de AAC și cuprinde o prezentare în linii generale a informațiilor solicitate la punctul 21.A.243, precum și condițiile de aprobare impuse pentru eliberare în condițiile prevăzute la punctul 21.A.251.

21.A.235. Emiterea aprobării organizației de proiectare

O organizație are dreptul să primească o aprobare de organizație de proiectare din partea AAC, atunci când a dovedit conformitatea cu cerințele aplicabile în condițiile stabilite în prezentul capitol.

21.A.239 Asigurarea calității proiectului

(a) Organizația de proiectare trebuie să demonstreze că a instituit și este capabilă să mențină un sistem de asigurare a calității proiectului pentru controlul și supravegherea proiectării și modificărilor de proiectare pentru produsele, piesele și echipamentele care fac obiectul solicitării. Acest sistem de asigurare a calității proiectului trebuie să permită organizației:

1. să asigure că proiectul produselor, pieselor și echipamentelor sau modificarea proiectului acestora se conformează cu baza aplicabilă a certificării de tip, cu baza aplicabilă de certificare a datelor privind adecvarea operațională și cu cerințele de protecție a mediului; și

2. să asigure îndeplinirea corespunzătoare a responsabilităților sale în conformitate cu:

(i) dispozițiile corespunzătoare din prezenta anexă (partea 21); și

(ii) condițiile de eliberare a aprobării în condițiile prevăzute la punctul 21.A.251;

3. să monitorizeze independent respectarea și valabilitatea procedurilor documentate ale sistemului. Această monitorizare trebuie să cuprindă un sistem de feedback către o persoană sau un grup de persoane, care să aibă responsabilitatea de a asigura acțiuni cu caracter corectiv.

(b) Sistemul de asigurare a calității proiectului trebuie să cuprindă o funcție independentă de verificare a dovezilor de conformitate pe baza cărora organizația depune la AAC declarații de conformitate și documentația aferentă.

(c) Organizația de proiectare trebuie să specifice modalitatea în care sistemul de asigurare a calității proiectului determină posibilitatea de acceptare a pieselor sau echipamentelor proiectate de parteneri sau subcontractanți și a lucrărilor realizate de aceștia, prin intermediul unor metode care fac obiectul unor proceduri scrise.

21.A.243. Datele

(a) Organizația de proiectare trebuie să furnizeze AAC un manual care să prezinte, direct sau prin referințe încrucișate, organizația, procedurile relevante și produsele sau modificările aduse produselor care urmează a fi proiectate. Dacă urmează să se efectueze probe în zbor, trebuie furnizat un manual operațional privind probele în zbor care să definească politicile și procedurile organizației cu privire la probele în zbor.

Manualul operațional privind probele în zbor cuprinde:

(i) o descriere a procedurilor organizației cu privire la probele în zbor, inclusiv implicarea organizației responsabile cu efectuarea probelor în zbor în procesul de eliberare a autorizației de zbor;

(ii) politica privind constituirea echipajelor, inclusiv compoziția, competența, moneda și limitările timpului de zbor, în conformitate cu prezenta Parte;

(iii) procedurile pentru transportul de persoane, altele decât membrii echipajului, și pentru cursurile de instruire pentru probe în zbor, dacă este cazul;

(iv) o politică privind managementul riscurilor și al siguranței, precum și metodologii conexe;

(v) proceduri de identificare a instrumentelor și a echipamentelor care urmează să fie transportate;

(vi) o listă a documentelor care trebuie prezentate pentru proba în zbor.

(b) În cazul în care unele piese sau echipamente sau unele modificări aduse produselor sînt proiectate de organizații partenere sau de subcontractanți, manualul cuprinde o declarație cu privire la modul în care organizația de proiectare poate furniza, pentru toate piesele și echipamentele,

asigurarea de conformitate solicitată la punctul 21.A.239 litera (b) și cuprinde, direct sau prin trimiteri, descrieri și informații cu privire la activitățile de proiectare și organizarea acelor parteneri sau subcontractanți, care sînt necesare pentru dovedirea acestei declarații.

(c) Manualul trebuie să fie modificat, în funcție de necesități, pentru a reprezenta o descriere actualizată a organizației, iar AAC trebuie să i se furnizeze copii ale modificărilor.

(d) Organizația de proiectare trebuie să prezinte o declarație referitoare la calificarea și experiența personalului de conducere și a altor persoane din organizație responsabile de luarea deciziilor care influențează navigabilitatea și protecția mediului.

21.A.245. Cerințele privind aprobarea

Organizația de proiectare demonstrează, pe baza informațiilor transmise în conformitate cu dispozițiile de la punctul 21.A.243, că, în afară de conformarea cu punctul 21.A.239:

(a) personalul din toate departamentele tehnice este în număr suficient, are o experiență corespunzătoare și autoritatea necesară pentru a putea îndeplini responsabilitățile atribuite și acestea, împreună cu birourile, dotările și echipamentele, sînt adecvate, astfel încît să permită personalului să realizeze obiectivele de navigabilitate, de adecvare operațională și de protecție a mediului pentru produsul respectiv;

(b) există o coordonare deplină și eficientă inter- și intradepartamentală în ceea ce privește problemele de navigabilitate, de adecvarea operațională și protecție a mediului.

21.A.247. Modificările sistemului de asigurare a calității proiectării

După emiterea autorizației unei organizații de proiectare, orice modificare adusă sistemului de asigurare a calității proiectării, care este semnificativă pentru dovada de conformitate sau pentru navigabilitate, adecvare operațională și protecția mediului referitoare la produs, este aprobată de către AAC. Cererea de aprobare se depune în scris la AAC, iar organizația de proiectare demonstrează AAC, pe baza înaintării modificărilor propuse pentru manual și înainte de punerea în aplicare a modificărilor, că va continua să respecte acest capitol, inclusiv după punerea în aplicare a respectivelor modificări.

21.A.249. Transferabilitatea

Cu excepția unei situații de schimbare a titularului dreptului de proprietate, care este considerată semnificativă în sensul punctului 21.A.247, o aprobare de organizație de proiectare nu poate fi transferată.

21.A.251. Termenii autorizării

Termenii autorizării trebuie să identifice tipurile de lucrări de proiectare, categoriile de produse, piesele și echipamentele pentru care organizația de proiectare deține o autorizare de organizație de proiectare, precum și funcțiile și sarcinile pe care organizația este autorizată să le îndeplinească în ceea ce privește navigabilitatea, adecvarea operațională și caracteristicile de zgomot, descărcarea de combustibil în atmosferă și emisiile de evacuare ale produselor. Pentru autorizarea de organizație de proiectare, care acoperă certificarea de tip sau autorizația TSO pentru o unitate de putere auxiliară (APU), condițiile de aprobare cuprind, în plus, lista de produse sau APU. Aceste condiții fac parte integrantă din aprobarea de organizație de proiectare.

21.A.253. Modificarea condițiilor de aprobare

Fiecare modificare a condițiilor de aprobare se aprobă de către AAC. Cererea de modificare a condițiilor de aprobare se redactează în forma și modul stabilite de către AAC. Organizația de proiectare trebuie să respecte cerințele aplicabile din prezentul capitol .

21.A.257. Investigațiile

(a) Organizația de proiectare ia toate măsurile pentru a permite AAC să realizeze orice investigații, inclusiv evaluări ale partenerilor și subcontractanților, necesare pentru a determina conformitatea și menținerea conformității cu cerințele aplicabile ale prezentului capitol.

(b) Organizația de proiectare permite AAC să analizeze orice raport, să efectueze orice inspecție și să efectueze sau să asiste la orice test în zbor și la sol, necesar pentru a verifica valabilitatea declarațiilor de conformitate depuse de solicitant în condițiile prevăzute la punctul 21.A.239 litera (b).

21.A.258. Constatările

(a) În cazul în care se constată dovezi obiective, care indică nerespectarea cerințelor aplicabile din prezenta anexă (partea 21) de către deținătorul unei autorizații de organizație de proiectare, constatarea se clasifică după cum urmează:

1. o constatare de nivel unu reprezintă orice neconformitate cu prezenta anexă (partea 21), care poate duce la neconformități imposibil de controlat față de cerințele aplicabile și care poate afecta siguranța aeronavei;

2. o constatare de nivelul doi reprezintă orice neconformitate cu prezenta anexă (partea 21), care nu este clasificată drept constatare de nivelul unu.

(b) O constatare de nivelul trei reprezintă orice categorie în care s-a identificat, prin dovadă obiectivă, faptul că există probleme potențiale, care ar putea conduce la o neconformitate în temeiul literei (a).

(c) După primirea unei notificări privind constatările în condițiile procedurilor administrative aplicabile, stabilite de către AAC:

1. în cazul unei constatări de nivel unu, deținătorul unei aprobări de organizație de proiectare trebuie să demonstreze realizarea de acțiuni cu caracter corectiv, spre satisfacția AAC, în termen de cel mult 21 de zile lucrătoare de la confirmarea scrisă a constatării;

2. în cazul unor constatări de nivel doi, perioada de realizare a acțiunilor cu caracter corectiv acordată de către AAC este în funcție de natura constatării, însă în orice caz nu poate fi inițial mai mare de trei luni. În anumite împrejurări și în funcție de natura constatării, AAC poate extinde perioada de trei luni, în cazul în care se prezintă un plan corespunzător de acțiuni corective și AAC este de acord cu acesta;

3. o constatare de nivel trei nu necesită acțiune imediată din partea deținătorului aprobării de organizație de proiectare.

(d) În cazul constatărilor de nivel unu sau doi, aprobarea de organizație de proiectare poate fi suspendată sau retrasă parțial sau total în condițiile prevăzute de procedurile administrative aplicabile, stabilite de către AAC. Deținătorul unei aprobări de organizație de proiectare trebuie să furnizeze în timp util confirmarea de primire a notificării referitoare la suspendarea sau retragerea aprobării de organizație de proiectare.

21.A.259. Durata și menținerea valabilității

(a) O aprobare de organizație de proiectare se eliberează pe durată nelimitată. Aceasta rămâne valabilă în afară de cazul în care:

1. organizația de proiectare nu demonstrează conformitatea cu cerințele aplicabile din prezentul capitol; sau
2. AAC este împiedicată de către deținător sau partenerii sau subcontractanții acestuia să efectueze investigațiile în conformitate cu punctul 21.A.257; sau
3. există dovezi că sistemul de asigurare a calității proiectului nu poate menține un control și o supraveghere satisfăcătoare a proiectării produselor sau a modificărilor aduse acestora în condițiile prevăzute de aprobare; sau
4. certificatul a făcut obiectul unei renunțări sau a fost retras în condițiile prevăzute de procedurile administrative aplicabile, stabilite de către AAC.

(b) În caz de renunțare sau retragere, certificatul se înapoiază AAC.

21.A.263. Prerogativele

(a) Deținătorul unei autorizații de organizație de proiectare are dreptul să desfășoare activități de proiectare în condițiile prevăzute de prezenta Parte și în limita domeniului de aplicare a autorizației.

(b) Sub rezerva dispozițiilor de la punctul 21.A.257 litera (b), AAC acceptă fără nicio altă verificare suplimentară documentele de conformitate înaintate de către solicitant în scopul obținerii:

1. aprobării condițiilor de zbor necesare pentru un permis de zbor; sau
2. unui certificat de tip sau a aprobării unei modificări majore a certificatului; sau
3. unui certificat de tip suplimentar; sau
4. unei autorizații TSO în condițiile prevăzute la punctul 21.A.602B litera (b) subpunctul 1; sau
5. unei aprobări de proiect de reparație majoră.

(c) Deținătorul unei aprobări de organizație de proiectare are dreptul, în limitele condițiilor sale de aprobare și în condițiile prevăzute de procedurile în cauză ale sistemului de asigurare a calității proiectului:

1. să clasifice modificările certificatului de tip și reparațiile în „majore” sau „minore”;
2. să aprobe modificări minore ale certificatului de tip și reparații minore;
3. să ofere informații sau instrucțiuni care să conțină următoarea declarație: „Conținutul tehnic al acestui document este aprobat sub autoritatea DOA ref. AAC. 21J. [XXXX].”;
4. să aprobe revizuri minore ale manualului de zbor al aeronavei și ale suplimentelor și să facă astfel de revizuri, care să conțină următoarea declarație: „Revizuirea nr. [YY] a manualului de zbor al aeronavei (sau suplimentului) ref. [ZZ] este aprobată sub autoritatea DOA ref. AAC 21J.

[XXXX].”;

5. să aprobe proiectul de reparații tehnice majore la produsele sau blocurile auxiliare de alimentare pentru care deține certificatul de tip sau certificatul de tip suplimentar sau autorizația TSO;

6. să aprobe condițiile în care permisele de zbor pot fi emise în conformitate cu punctul 21.A.710 litera (a) subpunctul 2, cu excepția permiselor de zbor emise în scopul prevăzut la punctul 21.A.701 litera (a) subpunctul 15 ;

7. să emită un permis de zbor în conformitate cu punctul 21.A.711 litera (b) pentru o aeronavă care a fost proiectată sau modificată ori în cazul căreia s-au aprobat, în temeiul punctului 21.A.263 litera (c) subpunctul 6, condițiile de emitere a permisului de zbor, și atunci când organizația de proiectare însăși controlează, în temeiul aprobării sale ca organizație de proiectare, configurația aeronavei și atestă conformitatea cu condițiile de proiectare aprobate pentru zbor.

21.A.265. Obligațiile titularului

Deținătorul unei aprobări de organizație de proiectare:

(a) trebuie să păstreze manualul în conformitate cu sistemul de asigurare a calității proiectului;

(b) trebuie să asigure utilizarea acestui manual ca document de lucru de bază în cadrul organizației;

(c) trebuie să asigure condiții ca proiectarea produselor sau modificările sau reparațiile acestora să fie conforme cu cerințele aplicabile și să nu implice apariția unor situații de risc pentru siguranță;

(d) cu excepția modificărilor sau reparațiilor minore aprobate în virtutea privilegiului de la punctul 21.A.263, trebuie să furnizeze declarații și documentația aferentă care să confirme conformitatea cu dispozițiile de la litera (c);

(e) trebuie să furnizeze informații sau instrucțiuni referitoare la acțiunile impuse în condițiile prevăzute de punctul 21.A.3B;

(f) dacă este cazul, în temeiul prerogativelor acordate de punctul 21.A.263 litera (c) subpunctul 6, trebuie să stabilească condițiile în care un permis de zbor poate fi emis;

(g) dacă este cazul, în temeiul prerogativelor acordate de punctul 21.A.263 litera (c) subpunctul 7, trebuie să stabilească conformitatea cu punctul 21.A.711 literele (b) și (e) înainte de a emite un permis de zbor pentru o aeronavă.

CAPITOLUL K

PIESE ȘI ECHIPAMENTE

21.A.301. Domeniul de aplicare

Prezentul capitol stabilește procedurile pentru aprobarea pieselor și echipamentelor.

21.A.303. Conformitatea cu cerințele aplicabile

Dovada de conformitate a pieselor și echipamentelor care urmează a fi instalate într-un produs cu certificat de tip se prezintă:

(a) în cadrul procedurilor de certificare de tip din capitolul B, D sau E pentru produsul în care trebuie instalat; sau

(b) dacă este cazul, în cadrul procedurilor de autorizare TSO din capitolul O; sau

(c) în cazul pieselor standard, în conformitate cu standardele recunoscute în mod oficial.

21.A.305. Aprobarea pieselor și echipamentelor

În toate cazurile în care aprobarea unei piese sau a unui echipament este explicit impusă de standardele internaționale în domeniul aviației civile sau de măsurile adoptate de AAC, piesa sau echipamentul trebuie să se conformeze cerințelor TSO aplicabile sau specificațiilor recunoscute de AAC ca fiind echivalente în cazul dat.

21.A.307. Aprobarea pieselor și echipamentelor în vederea instalării

O piesă sau un echipament este considerat eligibil pentru instalare într-un produs cu certificat de tip dacă poate funcționa în siguranță și:

(a) este însoțit de un certificat de autorizare a dării în folosință (formularul AAC 1), care atestă că produsul a fost fabricat în conformitate cu datele de proiectare aprobate și este marcat în conformitate cu dispozițiile din capitolul Q; sau

(b) este o piesă standard; sau

(c) în cazul aeronavelor ELA1 sau ELA 2, este o piesă sau echipament care:

1. nu are o durată limitată de viață, nu face parte din structura primară și nici din comenzile de zbor;

2. este fabricat în conformitate cu proiectul aplicabil;

3. este marcat în conformitate cu dispozițiile din capitolul Q;

4. este identificat pentru instalarea pe respectiva aeronavă;

5. urmează a fi instalat pe o aeronavă al cărei proprietar a verificat conformitatea cu condițiile 1-4 și a acceptat responsabilitatea pentru această conformitate.

CAPITOLUL M

REPARAȚII

21.A.431A. Domeniul de aplicare

(a) Prezentul capitol stabilește procedura pentru aprobarea proiectului de reparații tehnice, precum și drepturile și obligațiile solicitanților și deținătorilor acelor aprobări.

(b) Prezentul capitol definește reparațiile standard care nu se supun unui proces de aprobare în temeiul prezentului capitol.

(c) O „reparație” înseamnă eliminarea defecțiunilor și/sau revenirea la o stare de navigabilitate corespunzătoare, după darea în exploatare inițială de către producător a produsului, piesei sau echipamentului.

(d) Eliminarea defecțiunilor prin înlocuirea pieselor sau echipamentelor, fără a necesita activitate de proiectare, este considerată lucrare de întreținere și astfel nu necesită nicio aprobare în condițiile prevăzute de prezenta Parte.

(e) Repararea unui articol în conformitate cu TSO, (altul) în afara blocului auxiliar de alimentare (APU), se consideră o modificare adusă proiectului TSO și se derulează în conformitate cu punctul 21.A.611.

21.A.431B. Reparațiile standard

(a) Reparațiile standard sînt reparații:

1. în legătură cu:

(i) avioane cu MTOM mai mică sau egală cu 5 700 kg;

(ii) giravioane cu MTOM mai mică sau egală cu 3 175 kg;

(iii) planoare și motoplanoare, baloane și dirijabile din categoria ELA1 sau ELA2;

2. care respectă datele de proiectare incluse în specificațiile de certificare aprobate de AAC care conțin metode, tehnici și practici acceptabile pentru efectuarea și identificarea reparațiilor standard, inclusiv instrucțiunile aferente pentru continuitatea navigabilității; și

3. care nu intră în conflict cu datele deținătorilor certificatului de tip.

(b) Punctele 21A.432A-21A.451 nu se aplică reparațiilor standard.

21.A.432A. Eligibilitatea

(a) Orice persoană fizică sau juridică care se conformează prevederilor stabilite la punctul 21.A.432B este eligibilă ca solicitant de aprobare de proiect pentru o reparație majoră, în condițiile stabilite în prezentul capitol.

(b) Orice persoană fizică sau juridică este eligibilă ca solicitant al unei aprobări de proiect pentru o reparație minoră.

21.A.432B. Demonstrarea capacității

(a) Un solicitant de aprobare de proiect pentru o reparație majoră își demonstrează capacitatea prin deținerea unei aprobări de organizație de proiectare, eliberată de AAC în conformitate cu capitolul J.

(b) Prin derogare de la litera (a), ca procedură alternativă pentru a-și demonstra capacitatea, un solicitant poate solicita acordul AAC pentru utilizarea de proceduri care stabilesc practicile specifice de proiectare, resursele specifice și succesiunea specifică de activități necesare pentru a se conforma prezentului capitol.

(c) Prin derogare de la literele (a) și (b), solicitantul poate cere aprobarea de către AAC a unui program de certificare care stabilește practicile, resursele și succesiunea activităților de

proiectare specifice necesare conformității cu prezenta anexă (partea 21) pentru o reparație a unui produs definit la punctul 21.A.14 litera (c).

21.A.433. Proiectul de reparații

(a) Solicitantul de aprobare de proiect pentru reparații:

1. trebuie să demonstreze conformitatea cu baza aplicabilă a certificării de tip și cu cerințele de protecție a mediului incluse prin referință în certificatul de tip sau în certificatul de tip suplimentar sau cu autorizația TSO pentru APU, sau cu cele în vigoare la data cererii (de aprobare a proiectului de reparații), cu toate modificările aduse acelor specificații de certificare sau condiții speciale pe care AAC le consideră necesare pentru a stabili un nivel de siguranță egal cu cel stabilit prin baza aplicabilă a certificării de tip inclusă prin referință în certificatul de tip sau în certificatul de tip suplimentar sau în autorizația TSO pentru APU;

2. trebuie să depună toate datele doveditoare necesare, la solicitarea AAC;

3. trebuie să declare conformitatea cu specificațiile de certificare și cu cerințele de protecția mediului de la litera (a) subpunctul 1.

(b) În cazul în care solicitantul nu este deținătorul certificatului de tip sau certificatului de tip suplimentar sau al autorizației TSO pentru APU, solicitantul se poate conforma cerințelor de la litera (a) prin utilizarea propriilor resurse sau printr-un acord cu deținătorul certificatului de tip sau certificatului de tip suplimentar sau al autorizației TSO pentru APU.

21.A.435. Clasificarea reparațiilor

(a) O reparație poate fi „majoră” sau „minoră”. Clasificarea se efectuează în conformitate cu criteriile de la punctul 21.A.91 pentru o modificare a certificatului de tip.

(b) O reparație este clasificată ca fiind „majoră” sau „minoră” în condițiile prevăzute de litera (a):

1. fie de către AAC;

2. fie de către o organizație de proiectare autorizată în mod corespunzător în condițiile unei proceduri convenite cu AAC.

21.A.437. Emiterea aprobării pentru proiectul de reparații

Atunci când s-a declarat și s-a dovedit faptul că proiectul de reparație satisface specificațiile de certificare aplicabile și cerințele de protecția mediului de la punctul 21.A.433 litera (a) subpunctul 1, acesta este aprobat:

(a) de către AAC; sau

(b) de către o organizație autorizată în mod corespunzător, care este, de asemenea, titularul certificatului de tip sau certificatului de tip suplimentar sau al autorizației TSO pentru APU, în condițiile unei proceduri convenite cu AAC; sau

(c) numai pentru reparații minore, de către o organizație de proiectare aprobată în mod corespunzător în condițiile unei proceduri convenite cu AAC.

21.A.439. Fabricarea pieselor de schimb

Piese și echipamentele care urmează a fi utilizate pentru reparații sînt fabricate în conformitate cu datele de producție, pe baza tuturor datelor de proiectare necesare furnizate de către titularul aprobării de proiect pentru reparație:

(a) în condițiile dispozițiilor din capitolul F; sau

(b) de către o organizație autorizată în mod corespunzător în conformitate cu capitolul G; sau

(c) de către o organizație de întreținere autorizată în mod corespunzător.

21.A.441. Executarea reparației

(a) Reparația trebuie să fie executată în conformitate cu partea M sau partea 145 sau de o organizație de producție autorizată în mod corespunzător în conformitate cu capitolul G, în condițiile prevăzute de prerogativele de la punctul 21.A.163 litera (d).

(b) Organizația de proiectare transmite organizației care realizează reparația toate instrucțiunile de instalare necesare.

21.A.443. Limitările

Un proiect pentru o reparație poate fi aprobat sub rezerva limitărilor, situație în care aprobarea proiectului de reparație majoră se transmite operatorului de către titularul aprobării de proiect pentru reparație, în conformitate cu procedura convenită cu AAC.

21.A.445. Defecțiunile neremediate

(a) În cazul în care un produs defect, o piesă defectă sau un echipament defect rămîne neremediat și nu este acoperit de datele aprobate anterior, evaluarea daunei din punct de vedere al consecințelor sale de navigabilitate poate fi realizată doar:

1. de către AAC; sau

2. de către o organizație de proiectare autorizată în mod corespunzător în condițiile unei proceduri convenite cu AAC.

Toate limitările necesare sînt prelucrate în conformitate cu procedurile de la punctul 21.A.443.

(b) În cazul în care organizația care evaluează dauna în condițiile prevăzute la litera (a) nu este nici AAC, nici titularul certificatului de tip, sau al certificatului de tip suplimentar sau al autorizației TSO pentru APU, această organizație trebuie să justifice faptul că informațiile pe care se bazează evaluarea sînt adecvate, fie din resursele proprii ale organizației, fie printr-un acord cu titularul certificatului de tip sau certificatului de tip suplimentar ori al autorizației TSO pentru APU sau cu producătorul.

21.A.447. Evidența documentelor

Pentru fiecare reparație, toate informațiile de proiectare relevante, desenele, procesele verbale de încercare, instrucțiunile și limitările, eventual furnizate în conformitate cu punctul 21.A.443, motivarea clasificării și dovada aprobării de proiect:

(a) sînt păstrate la dispoziția AAC de către titularul aprobării de proiect pentru reparație; și

(b) sînt păstrate de către titularul aprobării de proiect de reparație, în scopul de a furniza informațiile necesare pentru asigurarea continuității navigabilității produselor, pieselor sau echipamentelor reparate.

21.A.449. Instrucțiunile pentru continuitatea navigabilității

(a) Titularul aprobării de proiect pentru reparația tehnică trebuie să furnizeze fiecărui operator de aeronavă care încorporează reparația cel puțin un set complet de modificări aduse instrucțiunilor pentru continuitatea navigabilității, rezultate din proiectarea reparației, care să conțină date descriptive și instrucțiuni de realizare întocmite în conformitate cu cerințele aplicabile. Produsul, piesa sau echipamentul reparat poate fi repus în exploatare înainte de finalizarea modificărilor aduse respectivelor instrucțiuni, însă numai pentru o perioadă de exploatare limitată și cu acordul AAC. Respectivile modificări aduse instrucțiunilor sînt, la cerere, puse la dispoziția persoanelor responsabile de respectarea condițiilor de modificări aduse instrucțiunilor. Disponibilitatea manualelor sau a unei părți a modificărilor aduse instrucțiunilor pentru continuitatea navigabilității, care se referă la reparațiile capitale sau alte forme de întreținere capitală, poate fi amînată pînă după darea în exploatare a produsului, însă ele trebuie să fie puse la dispoziție înainte ca produsele să ajungă la durata de funcționare sau numărul de ore/cicluri de zbor relevant.

(b) În cazul în care titularul aprobării de proiect pentru reparație furnizează actualizări ale modificărilor aduse instrucțiunilor pentru continuitatea navigabilității după ce reparația a fost aprobată, aceste actualizări trebuie să fie furnizate fiecărui operator și, la cerere, să fie puse la dispoziția persoanelor responsabile de respectarea condițiilor și modificărilor aduse instrucțiunilor. La AAC trebuie să se prezinte un program care să prezinte modalitatea în care sînt distribuite actualizările modificărilor aduse instrucțiunilor pentru continuitatea navigabilității.

21.A.451. Obligațiile și marcajul PA

(a) Fiecare titular de aprobare de proiect pentru reparații majore:

1. își asumă obligațiile:

(i) prevăzute la punctele 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.439, 21.A.441, 21.A.443, 21.A.447 și 21.A.449;

(ii) implicite în cadrul colaborării cu titularul certificatului de tip sau certificatului de tip suplimentar ori al autorizației TSO pentru APU, în condițiile prevăzute la punctul 21.A.433 litera (b);

2. specifică marcajul, inclusiv literele PA, în conformitate cu punctul 21.A.804 litera (a).

(b) Cu excepția titularilor certificatului de tip sau a titularilor autorizației APU, pentru care se aplică punctul 21.A.44, titularul unei aprobări de proiect pentru reparații minore:

1. își asumă obligațiile menționate la punctele 21.A.4, 21.A.447 și 21.A.449; și

2. specifică marcajul, inclusiv literele PA, în conformitate cu punctul 21.A.804 litera (a).

(CAPITOLUL N - NU SE APLICĂ)

CAPITOLUL O

AUTORIZAȚII TSO

21.A.601. Domeniul de aplicare

Prezentul capitol stabilește procedura pentru eliberarea autorizațiilor conforme TSO, precum și normele care reglementează drepturile și obligațiile solicitanților și titularilor unor astfel de autorizații.

21.A.602A. Eligibilitatea

Orice persoană fizică sau juridică care produce sau intenționează să producă un articol conform TSO și care se conformează prevederilor stabilite la punctul 21.A.602B este eligibilă ca solicitant de autorizație TSO.

21.A.602B. Demonstrarea capacității

Orice solicitant de autorizație TSO își demonstrează capacitatea după cum urmează:

(a) pentru producție, prin deținerea unei aprobări de organizație de producție eliberate în conformitate cu capitolul G sau prin respectarea procedurilor din capitolul F; precum și

(b) pentru proiectare:

1. pentru un bloc de alimentare auxiliar, prin deținerea unei aprobări de organizație de proiectare, eliberată de AAC în conformitate cu capitolul J;

2. pentru toate celelalte articole, prin utilizarea procedurilor care stabilesc practicile specifice de proiectare, resursele specifice și succesiunea specifică de activități necesare pentru a se conforma prezentei Părți.

21.A.603. Cererea

(a) Solicitarea de autorizație TSO se redactează în forma și modul stabilite de AAC și trebuie să cuprindă o prezentare în linii generale a informațiilor solicitate la punctul 21.A.605.

(b) În cazul în care se prevede o serie de modificări minore în conformitate cu punctul 21.A.611, solicitantul poate menționa în cererea sa numărul de referință al modelului de bază al articolului și numerele de referință ale pieselor componente, urmate de paranteze deschise, pentru a indica faptul că uneori se vor adăuga literele sau numerele care schimbă sufixul (sau combinații ale acestora).

21.A.604. Autorizația TSO pentru un bloc de alimentare auxiliar (APU)

În ceea ce privește autorizația TSO pentru un bloc de alimentare auxiliar:

(a) punctele 21.A.15, 21.A.16B, 21.A.17A, 21.A.17B, 21.A.20, 21.A.21, 21.A.31, 21.A.33, 21.A.44 se aplică prin derogare de la punctele 21.A.603, 21.A.606 litera (c), 21.A.610 și 21.A.615, cu excepția faptului că în locul certificatului de tip se eliberează o autorizație TSO, în conformitate cu punctul 21.A.606;

(b) capitolul D sau capitolul E din această secțiune se aplică pentru aprobarea modificărilor de proiectare prin derogare de la punctul 21.A.611. În cazul în care se utilizează capitolul E, se eliberează o autorizație TSO separată, în locul unui certificat de tip suplimentar;

(c) capitolul M se aplică aprobării proiectelor de reparație.

21.A.605. Documentele necesare

Solicitantul depune la AAC următoarele documente:

(a) declarația de conformitate, care să ateste faptul că solicitantul a îndeplinit cerințele din prezentul capitol;

(b) declarația de proiectare și performanță (DDP);

(c) copia datelor tehnice solicitate în TSO aplicabile;

(d) prezentarea (sau o referire la prezentarea) indicată la punctul 21.A.143, în scopul obținerii unei autorizații de organizație de producție corespunzătoare, în condițiile prevăzute în capitolul G, sau manualul (sau o referire la manual) indicat la punctul 21.A.125A litera (b), în scopul fabricării în condițiile prevăzute în capitolul F, fără autorizație de organizație de producție;

(e) pentru un APU, manualul (sau o referire la manual) indicat la punctul 21.A.243, în scopul obținerii unei autorizații de organizație de proiectare corespunzătoare în condițiile prevăzute în capitolul J;

(f) pentru toate celelalte articole, procedurile indicate la punctul 21.A.602B litera (b) subpunctul 2.

21.A.606. Emiterea autorizației TSO

Solicitantul are dreptul să dețină o autorizație TSO, eliberată de AAC, după ce:

(a) își demonstrează capacitatea, în conformitate cu punctul 21.A.602B; și

(b) demonstrează că articolul este conform cu condițiile tehnice ale TSO aplicabile și depune declarația de conformitate corespunzătoare;

(c) declară în mod expres că se conformează dispozițiilor de la punctul 21.A.609.

21.A.607. Prerogativele autorizației TSO

Titularul unei autorizații TSO are dreptul să producă și să marcheze articolul cu marcajul TSO corespunzător.

21.A.608. Declarația referitoare la proiect și performanțe (DDP)

(a) DDP cuprinde cel puțin următoarele informații:

1. informațiile corespunzătoare punctelor 21.A.31 literele (a) și (b), care identifică articolul, precum și standardul acestuia pentru proiectare și (de) încercare;

2. performanța nominală a articolului, acolo unde este cazul, fie direct, fie prin referire la alte documente suplimentare;

3. declarația de conformitate, care să ateste faptul că articolul a satisfăcut TSO corespunzătoare;

4. referirea la procese-verbale de încercare relevante;

5. referirea la manualele corespunzătoare de întreținere, reparațiile capitale și reparații tehnice;

6. nivelurile de conformitate, acolo unde TSO permit diferite niveluri de conformitate;

7. lista abaterilor acceptate în conformitate cu punctul 21.A.610.

(b) Declarația referitoare la proiect și performanță (DDP) trebuie să fie semnată și datată pe verso de către titularul autorizației TSO sau de către reprezentantul său autorizat.

21.A.609. Obligațiile titularilor de autorizații TSO

Titularul unei autorizații TSO, în condițiile prezentului capitol:

(a) produce fiecare articol în conformitate cu capitolul G sau capitolul F, fapt care asigură că fiecare articol finit este conform cu datele sale de proiectare și oferă siguranță la instalare;

(b) pregătește și păstrează, pentru fiecare model al fiecărui articol pentru care se eliberează o autorizație TSO, un dosar la zi cu datele tehnice complete și evidențe în conformitate cu punctul 21.A.613;

(c) întocmește, păstrează și actualizează originalele tuturor manualelor cerute de specificațiile de navigabilitate care se aplică aceluși articol;

(d) pune la dispoziția utilizatorilor articolului și AAC, la cerere, manualele de întreținere, reparații capitale și reparații tehnice necesare pentru utilizarea și întreținerea articolului, precum și modificările aduse acestor manuale;

(e) marchează fiecare articol în conformitate cu punctul 21.A.807;

(f) respectă cerințele de la punctele 21.A.3A, 21.A.3B și 21.A.4;

(g) continuă să satisfacă cerințele de calificare de la punctul 21.A.602B.

21.A.610. Aprobarea abaterilor de la standardele de performanță

(a) Fiecare producător care solicită aprobare pentru a se abate de la un standard de performanță TSO trebuie să demonstreze că standardele de la care se solicită abaterea sînt compensate de factori sau caracteristici de proiectare care oferă un nivel echivalent de siguranță.

(b) Cererea de aprobare a abaterilor, împreună cu toate datele aferente, se depune la AAC.

21.A.611. Modificarea proiectului

(a) Titularul autorizației TSO poate efectua modificări minore ale proiectului (orice modificare care nu reprezintă o modificare majoră), fără o aprobare suplimentară din partea AAC. În acest caz, articolul modificat păstrează numărul de model inițial (se utilizează modificări ale numerelor pieselor pentru a identifica modificările minore), iar titularul trimite AAC datele revizuite necesare pentru conformitate cu punctul 21.A.603 litera (b).

(b) Orice modificare de proiect efectuată de către titularul autorizației TSO, destul de amplă pentru a necesita o evaluare completă în vederea stabilirii conformității cu TSO, reprezintă o modificare majoră. Înainte de efectuarea unei astfel de modificări, titularul atribuie articolului o nouă denumire a tipului sau modelului și solicită o nouă autorizație în condițiile prevăzute la punctul

21.A.603.

(c) O modificare de proiect efectuată de o persoană fizică sau juridică, alta decât titularul autorizației TSO care a depus declarația de conformitate pentru articol, este eligibilă pentru aprobare în condițiile prevăzute în prezentul capitol numai în cazul în care persoana care dorește aprobarea solicită o autorizație TSO separată, în condițiile prevăzute la punctul 21.A.603.

21.A.613. Evidența documentelor

Ca urmare a cerințelor de evidență corespunzătoare sau aferente sistemului de calitate, toate informațiile relevante referitoare la construcție, desenele și rapoartele probelor, inclusiv rapoartele de inspecție privind articolul testat, se țin la dispoziția AAC și se stochează cu scopul de a oferi informațiile necesare pentru a se asigura continuitatea navigabilității articolului și a produsului din certificatul de tip în care este montat.

21.A.615. Inspecția din partea AAC

La solicitarea AAC, fiecare solicitant sau titular de autorizație TSO pentru un articol trebuie să permită AAC:

- (a) să asiste la orice probe;
- (b) să verifice dosarele cu datele tehnice referitoare la acel articol.

21.A.619. Durata și menținerea valabilității

(a) O autorizație TSO se eliberează pe durată nelimitată. Aceasta rămâne valabilă în afară de cazul în care:

1. condițiile solicitate în momentul acordării autorizației TSO nu mai sînt respectate; sau
2. obligațiile titularului indicate la punctul 21.A.609 nu mai sînt îndeplinite; sau
3. s-a dovedit că articolul prezintă riscuri inacceptabile în exploatare; sau
4. autorizația a făcut obiectul unei renunțări sau a fost retrasă în condițiile prevăzute de procedurile administrative aplicabile, stabilite de către AAC.

(b) În caz de renunțare sau retragere, certificatul se înapoiază AAC.

21.A.621. Transferabilitatea

Cu excepția unei modificări de proprietate a titularului, care se consideră o modificare importantă și, în consecință, trebuie să fie conformă cu punctele 21.A.147 și 21.A.247, o autorizație TSO eliberată în condițiile prevăzute în prezenta anexă (partea 21) nu este transferabilă.

CAPITOLUL P

PERMISUL DE ZBOR

21.A.701. Domeniul de aplicare

(a) Permisele de zbor se vor emite în conformitate cu prezentul capitol pentru aeronave care nu îndeplinesc sau pentru care nu s-a demonstrat că îndeplinesc cerințele de navigabilitate

aplicabile, dar care pot zbura în siguranță în condiții definite și în următoarele scopuri:

1. dezvoltare;
2. demonstrarea conformității cu normele sau specificațiile de certificare;
3. instruirea personalului organizațiilor de proiectare sau al organizațiilor de producție;
4. încercările în zbor după fabricație pentru aeronavele nou fabricate;
5. pilotarea aeronavelor aflate în fabricație între unitățile de producție;
6. pilotarea aeronavei pentru acceptarea de către beneficiar;
7. livrarea sau exportul aeronavei;
8. pilotarea aeronavei pentru acceptarea de către AAC;
9. studii de piață, inclusiv formarea echipajului beneficiarului;
10. expoziții și spectacole aeriene;
11. pilotarea aeronavei către o locație unde ar urma să aibă loc revizia de întreținere sau de navigabilitate sau către un loc de conservare;
12. pilotarea aeronavei cu o greutate care depășește greutatea maximă de decolare certificată pentru zbor dincolo de distanța normală de zbor deasupra apei sau deasupra zonelor terestre unde nu sînt disponibile condiții de aterizare adecvate sau unde combustibilul adecvat nu este disponibil;
13. doborîrea de recorduri, curse aeriene sau competiții similare;
14. pilotarea aeronavei care îndeplinește cerințele de navigabilitate înainte de a fi constatată conformitatea cu cerințele de mediu;
15. pentru activități de zbor în scop recreativ cu aeronave necomplexe sau cu tipuri de aeronave pentru care un certificat de navigabilitate sau un certificat de navigabilitate restrictiv nu este necesar.

(b) Prezentul capitol stabilește procedura de emitere a permiselor de zbor și de aprobare a condițiilor de zbor aferente, precum și drepturile și obligațiile solicitanților și titularilor acestor permise și aprobări ale condițiilor de zbor.

21.A.703. Eligibilitatea

(a) Orice persoană fizică sau juridică este eligibilă ca solicitant pentru un permis de zbor, exceptînd permisul de zbor emis în sensul dispozițiilor de la punctul 21.A.701 litera (a) subpunctul 15, în cazul căreia solicitantul trebuie să fie proprietarul aeronavei.

(b) Orice persoană fizică sau juridică este eligibilă ca solicitant al unei aprobări a condițiilor de zbor.

21.A.707. Solicitarea unui permis de zbor

(a) În conformitate cu punctul 21.A.703 și cînd solicitantului nu i s-a acordat prerogativa emiterii unui permis de zbor, solicitările de permise de zbor se adresează AAC în forma și modul stabilite de AAC.

(b) Solicitățile de permise de zbor vor cuprinde:

1. scopul (scopurile) zborului (zborurilor), în conformitate cu punctul 21.A.701;
2. modurile în care aeronava nu corespunde cerințelor de navigabilitate aplicabile;
3. condițiile de zbor aprobate în conformitate cu punctul 21.A.710.

(c) În cazul în care condițiile de zbor nu sînt aprobate la momentul solicitării permisului de zbor, se va face o solicitare pentru aprobarea condițiilor de zbor în conformitate cu punctul 21.A.709.

21.A.708. Condițiile de zbor

Condițiile de zbor includ:

(a) configurația (configurațiile) pentru care se solicită permisul de zbor;

(b) orice condiție sau restricție necesară pentru exploatarea în siguranță a aeronavei, incluzînd:

1. condițiile sau restricțiile puse pe itinerarii sau pe spațiul aerian, sau ambele, impuse pentru zbor (zboruri);
2. orice condiții și restricții impuse echipajului de zbor care exploatează aeronava, în plus față de cele definite de prezenta Parte;
3. restricțiile cu privire la transportul de persoane, altele decît echipajul de zbor;
4. limitările de utilizare, proceduri specifice sau condiții tehnice care trebuie îndeplinite;
5. programul specific de încercări în zbor (dacă este cazul);
6. aranjamentele specifice pentru continuitatea navigabilității, inclusiv instrucțiunile de întreținere și regimul în care vor fi efectuate;

(c) demonstrarea faptului că avionul este capabil să zboare în siguranță în condițiile sau restricțiile menționate la litera (b);

(d) metoda utilizată pentru controlul configurației aeronavei pentru a rămîne în condițiile stabilite.

21.A.709. Solicitarea pentru aprobarea condițiilor de zbor

(a) În conformitate cu punctul 21.A.707 litera (c) și cînd solicitantului nu i s-a acordat prerogativa aprobării condițiilor de zbor, se va face o solicitare către AAC, pentru aprobarea condițiilor de zbor.

(b) Fiecare solicitare pentru aprobarea condițiilor de zbor va include:

1. condițiile de zbor propuse;
2. documentația pe care se bazează aceste condiții; și
3. o declarație că aeronava este capabilă de zbor în siguranță în condițiile sau restricțiile de la punctul 21.A.708 litera (b).

21.A.710. Aprobarea condițiilor de zbor

(a) În cazul în care aprobarea condițiilor de zbor are legătură cu siguranța proiectului, aprobarea va fi făcută de către:

1. AAC; sau
2. o organizație de proiectare autorizată corespunzător, în temeiul prerogativei acordate de punctul 21.A.263 litera (c) subpunctul 6.

(b) În cazul în care aprobarea condițiilor de zbor nu are legătură cu siguranța proiectului, aprobarea se va face de către AAC sau de către organizația autorizată corespunzător, care va emite, de asemenea, și permisul de zbor.

(c) Înaintea aprobării condițiilor de zbor, AAC sau organizația autorizată trebuie să aibă certitudinea că aeronava este capabilă de zbor în siguranță în condițiile și cu restricțiile specificate. AAC poate efectua sau poate cere solicitantului să efectueze orice inspecții sau teste necesare în acest scop.

21.A.711. Emiterea unui permis de zbor

(a) Permisul de zbor (formularul AAC 20a) poate fi emis de AAC în condițiile prevăzute la punctul 21.B.525.

(b) O organizație de proiectare aprobată corespunzător poate emite un permis de zbor (formularul AAC 20b) în temeiul prerogativei acordate de punctul 21.A.263 litera (c) subpunctul 7, atunci când condițiile de zbor menționate la punctul 21.A.708 au fost aprobate în conformitate cu punctul 21.A.710.

(c) O organizație de producție aprobată corespunzător poate emite un permis de zbor (formularul AAC 20b), în temeiul prerogativei acordate de punctul 21.A.163 litera (e), atunci când condițiile de zbor menționate la punctul 21.A.708 au fost aprobate în conformitate cu punctul 21.A.710.

(d) O organizație de management al continuității navigabilității aprobată corespunzător poate emite un permis de zbor (formularul AAC 20b), în temeiul prerogativei acordate de punctul M.A.711 din anexa nr. 1 (partea M) la Regulamentul privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu, atunci când condițiile de zbor menționate la punctul 21.A.708 au fost aprobate în conformitate cu punctul 21.A.710.

(e) Permisul de zbor va preciza scopul (scopurile) și orice condiții sau restricții care au fost aprobate în conformitate cu punctul 21.A.710.

(f) Pentru permisele emise în temeiul literelor (b), (c) sau (d), va fi prezentată AAC, cu prima ocazie, dar în termen de cel mult 3 zile, o copie a permisului de zbor și a condițiilor aferente de zbor.

(g) În cazul în care există dovezi că condițiile specificate la punctul 21.A.723 litera (a) nu sînt îndeplinite în ceea ce privește un permis de zbor emis de o organizație în temeiul literei (b), (c) sau (d), respectiva organizație revocă de îndată permisul de zbor și informează fără întârziere AAC.

21.A.713. Modificările

(a) Orice modificare care invalidează condițiile de zbor sau documentația justificativă asociată stabilite pentru permisul de zbor se aprobă în conformitate cu punctul 21.A.710. Cînd această modificare este importantă, se va face o solicitare în conformitate cu punctul 21.A.709.

(b) O modificare care afectează conținutul permisului de zbor necesită emiterea unui nou permis de zbor în conformitate cu punctul 21.A.711.

21.A.715. Limba

Manualele, plachetele, listele și marcajele instrumentelor și alte informații necesare solicitate de specificațiile de certificare aplicabile vor fi prezentate în una sau mai multe dintre limbile acceptate de către AAC.

21.A.719. Transferabilitatea

(a) Permisele de zbor nu sînt transferabile.

(b) Fără a aduce atingere dispozițiilor de la litera (a), pentru un permis de zbor emis în scopul stipulat la punctul 21.A.701 litera (a) subpunctul 15, în cazul în care proprietatea asupra unei aeronave s-a schimbat, permisul de zbor se transferă împreună cu aeronava, cu condiția ca aeronava să rămînă înmatriculată în același registru sau ca respectivul permis să fie emis doar cu acordul AAC.

21.A.721. Inspectiile

Deținătorul sau solicitantul unui permis de zbor asigură accesul la aeronava respectivă la cererea AAC.

21.A.723. Durata și menținerea valabilității

(a) Permisele de zbor se emit pentru o perioadă de maximum 12 luni și rămîn valabile cu următoarele condiții:

1. respectarea condițiilor și restricțiilor de la punctul 21.A.711 litera (e) aferente permisului de zbor;
2. permisul de zbor să nu facă obiectul unei renunțări sau al unei revocări;
3. aeronava să rămînă înmatriculată în același registru.

(b) Fără a aduce atingere dispozițiilor literei (a), permisul de zbor emis în scopul menționat la punctul 21.A.701 litera (a) subpunctul 15 poate fi emis pentru o durată nelimitată.

(c) La renunțarea la permis sau în cazul în care acesta este retras, permisul de zbor se înapoiază AAC.

21.A.725. Reînnoirea unui permis de zbor

Reînnoirea permisului de zbor va fi prelucrată ca o modificare în conformitate cu punctul 21.A.713.

21.A.727. Obligațiile deținătorului unui permis de zbor

Deținătorul unui permis de zbor trebuie să se asigure că condițiile și restricțiile asociate cu permisul de zbor sînt satisfăcute și menținute.

21.A.729. Evidența documentelor

(a) Toate documentele emise pentru a stabili și justifica condițiile de zbor se vor păstra de către titularul aprobării pentru condițiile de zbor și vor fi reținute pentru a furniza informațiile necesare pentru a asigura continuitatea navigabilității aeronavei.

(b) Toate documentele asociate emiterii permiselor de zbor sub incidența prerogativelor organizațiilor aprobate, inclusiv înregistrări de inspecție, documente care susțin aprobarea condițiilor de zbor și permisul de zbor în sine, vor fi ținute de către organizația aprobată respectivă la dispoziția AAC și vor fi reținute în scopul furnizării informațiilor necesare pentru a asigura continuitatea navigabilității aeronavei.

CAPITOLUL Q

IDENTIFICAREA PRODUSELOR, PIESELOR

ȘI ECHIPAMENTELOR

21.A.801. Identificarea produselor

(a) Identificarea produselor trebuie să includă următoarele informații:

1. numele producătorului;
2. destinația produsului;
3. numărul de serie dat de producător;
4. orice alte informații pe care AAC le consideră necesare.

(b) Orice constructor de aeronavă sau motor, persoană fizică sau juridică, în condițiile prevăzute la capitolul G sau capitolul F, trebuie să identifice aeronava sau motorul printr-o placă ignifugă, pe care se aplică datele menționate la litera (a) prin gravare, ștanțare sau orice altă metodă de marcare ignifugă aprobată. Placa de identificare se fixează astfel încît să fie accesibilă și lizibilă și să nu poată fi demontată sau ștersă în condiții de exploatare normală, nici să se piardă ori să se distrugă în caz de accident.

(c) Orice fabricant de elice, pală de elice sau butuc de elice, persoană fizică sau juridică, în condițiile prevăzute în capitolul G sau capitolul F, trebuie să le identifice prin aplicarea unei plăci, ștanțare, gravare sau altă metodă de identificare ignifugă aprobată, pe o suprafață adecvată, astfel încît să se ofere datele menționate la litera (a); marcajul nu trebuie să poată fi șters ori înlăturat în condiții de funcționare normală, nici să se piardă ori să se distrugă în caz de accident.

(d) Pentru baloanele cu echipaj, placa de identificare recomandată la litera (b) se fixează pe învelișul balonului și se aplică, dacă este posibil, într-un loc în care să fie lizibilă pentru operator, atunci cînd balonul este umplut cu aer. În plus, nacela, cadrul de încărcare și orice sistem de

încălzire se marchează permanent și lizibil cu numele producătorului, numărul piesei (sau echivalent), precum și cu numărul de serie (sau echivalent).

21.A.803. Tratarea datelor de identificare

(a) Nicio persoană nu poate înlătura, modifica sau aplica datele de identificare menționate la punctul 21.A.801 litera (a) pe nicio aeronavă, elice, pală de elice sau motor sau butuc de elice sau la punctul 21.A.807 litera (a) pe un bloc de alimentare auxiliar (APU), fără aprobarea AAC.

(b) Nicio persoană nu poate înlătura sau instala o placă de identificare prevăzută la punctele 21.A.801 sau 21.A.807, pentru un APU, fără aprobarea AAC.

(c) Prin derogare de la literele (a) și (b), orice persoană fizică sau juridică care efectuează lucrări de întreținere, în condițiile prevăzute de normele de aplicare asociate în vigoare, poate, în conformitate cu metodele, tehnicile și practicile stabilite de către AAC:

1. să înlătore, să modifice sau să aplice datele de identificare menționate la punctul 21.A.801 litera (a) pe orice aeronavă, motor, elice, pală de elice sau butuc de elice sau la punctul 21.A.807 litera (a) pe un bloc de alimentare auxiliar (APU); sau

2. să înlătore o placă de identificare menționată la punctul 21.A.801 sau la 21.A.807 pentru blocul de alimentare auxiliar, atunci când acest lucru este necesar în timpul operațiilor de întreținere.

(d) Nicio persoană nu poate instala o placă de identificare, înlăturată în conformitate cu litera (c) subpunctul 2, pe o aeronavă, un motor, o elice, pală de elice sau un butuc de elice, în afara celor de pe care a fost înlăturată.

21.A.804. Identificarea pieselor și echipamentelor

(a) Fiecare piesă sau echipament se marchează permanent și lizibil cu:

1. o denumire, o marcă comercială sau un simbol care să identifice producătorul într-o manieră identificată de datele de proiectare aplicabile; și

2. numărul piesei, prevăzut în datele de proiect aplicabile; și

3. literele PA, pentru piesele sau echipamentele fabricate în conformitate cu datele de proiect aprobate care nu aparțin titularului certificatului de tip al produsului în cauză, cu excepția articolelor TSO.

(b) Prin derogare de la litera (a), în cazul în care AAC este de acord că o piesă sau un echipament are dimensiuni prea mici sau că, din alt motiv, nu se poate realiza marcarea unei piese sau a unui echipament cu datele prevăzute la litera (a), documentul de autorizare a dării în exploatare care însoțește piesa sau echipamentul ori ambalajul lor trebuie să cuprindă informațiile care nu au putut fi marcate pe piesă sau echipament.

21.A.805. Identificarea pieselor esențiale

Pe lângă cerința de la punctul 21.A.804, fiecare producător al unei piese care urmează a fi montată pe un produs cu certificat de tip, care a fost identificată ca fiind o piesă cu un caracter critic, trebuie să marcheze acea piesă, permanent și lizibil, cu un număr de piesă și un număr de serie.

21.A.807. Identificarea articolelor TSO

(a) Fiecare titular al unei autorizații TSO, în condițiile prevăzute în capitolul O, trebuie să marcheze fiecare articol, permanent și lizibil, cu următoarele informații:

1. numele și adresa producătorului;
2. denumirea, tipul, numărul de piesă sau desemnarea modelului articolului;
3. numărul de serie sau data fabricației articolului sau ambele; și
4. numărul TSO aplicabil.

(b) Prin derogare de la litera (a), în cazul în care AAC este de acord că o piesă este prea mică sau că, din alt motiv, nu se poate realiza marcarea unei piese cu informațiile solicitate la litera (a), documentul de autorizare a dării în exploatare care însoțește piesa sau cutia acesteia trebuie să cuprindă informațiile care nu au putut fi marcate pe piesă.

(c) Fiecare persoană care produce un bloc de alimentare auxiliar (APU), în condițiile prevăzute în capitolul G sau capitolul F, trebuie să identifice acel APU printr-o placă ignifugă pe care să se marcheze prin gravare, ștanțare sau altă metodă de marcă ignifugă aprobată, datele menționate la litera (a). Placa de identificare se fixează astfel încât să fie accesibilă și lizibilă și să nu poată fi demontată sau ștearsă în condiții de exploatare normală, nici să se piardă ori să se distrugă în caz de accident.

Anexa nr. 2

la Regulamentul privind stabilirea cerințelor
și procedurilor administrative de certificare
pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a
produselor, pieselor și echipamentelor aferente,
precum și certificarea organizațiilor de
proiectare și producție

SECȚIUNEA B

PROCEDURI PENTRU AUTORITATEA AERONAUTICĂ CIVILĂ

Capitolul A

DISPOZIȚII GENERALE

21.B.5. Domeniul de aplicare

(a) Prezenta secțiune stabilește procedura pe care o urmează Autoritatea Aeronautică Civilă (în continuare - AAC) atunci când își exercită sarcinile și responsabilitățile legate de eliberarea, menținerea, modificarea, suspendarea și retragerea certificatelor, aprobărilor și autorizațiilor

menționate în prezenta Parte.

(b) În conformitate cu articolul 7 alineatul (3) litera b) din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, AAC aprobă specificații pentru certificare și materiale cu caracter orientativ pentru aplicarea prezentei secțiuni.

21.B.20. Obligațiile AAC

AAC răspunde de punerea în aplicare a secțiunii A capitolele F, G, H, I și P numai pentru solicitanții sau titularii al căror sediu principal de activitate se află pe teritoriul Republicii Moldova.

21.B.25. Cerințele privind organizarea AAC

(a) Generalități:

AAC este o autoritate competentă cu responsabilități pentru punerea în aplicare a prezentului Regulament, cu proceduri documentate, structură organizatorică și personal.

(b) Resurse:

1. numărul angajaților este suficient pentru a îndeplini sarcinile primite;

2. AAC numește un director adjunct care răspunde de executarea sarcinii (sarcinilor) asociate în cadrul autorității, inclusiv de comunicarea cu Agenția Europeană de Siguranță a Aviației (în continuare - Agenție) și cu alte autorități naționale sau internaționale.

(c) Calificare și instruire:

Toți angajații sînt calificați în mod corespunzător și posedă cunoștințe, experiență și instruire suficiente pentru a-și duce la îndeplinire sarcina primită.

21.B.30. Procedurile documentate

În temeiul prevederilor stabilite la articolul 20 alineatul (5) din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, conform căruia AAC aprobă specificații de certificare și alte documente tehnice subordonate necesare implementării corespunzătoare a cerințelor de navigabilitate a aeronavelor, AAC stabilește proceduri documentate pentru descrierea organizării, mijloacelor și metodelor de satisfacere a cerințelor prezentei Părți. Procedurile sînt actualizate și reprezintă documentele de lucru de bază în cadrul AAC, pentru toate activitățile asociate.

21.B.35. Modificarea organizării și procedurilor

AAC își actualizează la timp procedurile documentate în legătură cu orice modificare a normelor, pentru a asigura punerea în aplicare eficace.

21.B.40. Soluționarea litigiilor

(a) AAC instituie un sistem de soluționare a litigiilor, în cadrul procedurilor sale de organizare documentate.

(b) În cazul în care există un litigiu care nu poate fi soluționat de către AAC, conform dispozițiilor de la punctul 21.B.25 litera (b) subpunctul 2, directorul adjunct desemnat este responsabil de notificarea Agenției, în vederea medierii.

21.B.45. Raportare/coordonare

(a) AAC asigură coordonarea, cu celelalte echipe de certificare, investigare, aprobare sau autorizare, cu alte state sau cu Agenția, pentru a asigura schimbul eficient de informații legate de siguranța produselor, pieselor și echipamentelor.

(b) AAC poate informa Agenția cu privire la orice dificultate întâmpinată în punerea în aplicare a părții 21.

21.B.55. Evidența documentelor

AAC păstrează sau menține accesul la înregistrările corespunzătoare referitoare la certificatele, aprobările și autorizațiile pe care le-a acordat în conformitate cu normele interne respective.

21.B.60. Dispoziții privind navigabilitatea

În cazul în care AAC primește dispoziții privind navigabilitatea de la autoritatea competentă a unui stat care nu este membru al Uniunii Europene, dispozițiile respective pot fi aduse la cunoștință Agenției.

Capitolul B

CERTIFICATE DE TIP ȘI CERTIFICATE

DE TIP RESTRICTIVE

În conformitate cu prevederile prezentului Regulament, se aplică procedurile administrative stabilite de AAC.

(Capitolul C - NU SE APLICĂ)

Capitolul D

MODIFICĂRI ALE CERTIFICATELOR DE TIP ȘI

ALE CERTIFICATELOR DE TIP RESTRICTIVE

21.B.70. Aprobarea modificărilor certificatelor de tip

Aprobarea modificărilor datelor privind adecvarea operațională este inclusă în aprobarea modificării certificatului de tip și este efectuată conform procedurilor stabilite de AAC.

Capitolul E

CERTIFICATE DE TIP SUPLIMENTARE

Se aplică procedurile administrative stabilite de AAC.

Capitolul F

FABRICAȚIE FĂRĂ APROBAREA ORGANIZAȚIEI

DE PRODUCȚIE

21.B.120. Investigații

(a) AAC numește o echipă de investigație pentru fiecare solicitant sau titular al unei scrisori de aprobare, pentru a duce la îndeplinire toate sarcinile relevante asociate cu această scrisoare de aprobare, echipă formată dintr-un șef de echipă care administrează și conduce echipa și, dacă este necesar, unul sau mai mulți membri ai echipei. Șeful de echipă se subordonează managerului răspunzător pentru activitate, definit la punctul 21.B.25 litera (b) subpunctul 2.

(b) AAC desfășoară suficiente activități de investigare pentru un solicitant sau un titular al unei scrisori de aprobare, pentru a justifica recomandările pentru eliberarea, menținerea, modificarea, suspendarea sau retragerea scrisorii de aprobare.

(c) AAC întocmește proceduri de investigare a solicitanților sau titularilor unei scrisori de aprobare, ca parte a procedurilor documentate care acoperă cel puțin următoarele elemente:

1. evaluarea cererilor primite;
2. stabilirea echipei de investigare;
3. verificarea pregătirii și planificării;
4. evaluarea documentației (manual, proceduri etc.);
5. auditare și inspecție;
6. urmărirea acțiunilor corective;
7. recomandare privind eliberarea, modificarea, suspendarea sau retragerea scrisorii de aprobare.

21.B.125. Constatări

(a) În cazul în care, în cursul auditurilor sau prin alte mijloace, AAC găsește dovezi obiective care demonstrează că titularul unei scrisori de aprobare nu respectă cerințele aplicabile din secțiunea A, constatarea este clasificată în conformitate cu punctul 21.A.125B litera (a).

(b) AAC ia următoarele măsuri:

1. pentru constatările de nivelul 1, AAC ia măsuri imediate pentru a limita, suspenda sau revoca, în totalitate sau parțial, în funcție de importanța constatării, scrisoarea de aprobare, pînă cînd organizația finalizează o acțiune corectivă satisfăcătoare;
2. pentru constatările de nivelul 2, AAC acordă un termen pentru aplicarea unei acțiuni corective, adaptat naturii constatării, dar care nu poate depăși trei luni. În anumite împrejurări, la sfîrșitul acestei perioade și în funcție de natura constatării, AAC poate prelungi termenul de trei luni dacă se prezintă un plan de acțiuni corective satisfăcător.

(c) AAC ia măsuri pentru a suspenda, în totalitate sau parțial, scrisoarea de aprobare în cazul în care nu este realizată conformitatea în termenul acordat de aceasta.

21.B.130. Emiterea scrisorii de aprobare

(a) În cazul în care s-a convins că producătorul este în conformitate cu cerințele aplicabile din secțiunea A capitolul F, AAC emite o scrisoare de aprobare care arată conformitatea produselor,

pieselor sau echipamentelor individuale (formularul AAC 65), fără întârziere nejustificată.

(b) Scrisoarea de aprobare cuprinde domeniul de aplicare a acordului, o dată de reziliere și, dacă este cazul, limitările corespunzătoare legate de autorizare.

(c) Perioada de valabilitate a scrisorii de aprobare nu depășește un an.

21.B.135. Menținerea scrisorii de aprobare

AAC menține scrisoarea de aprobare atâta vreme cît:

(a) fabricantul aplică în mod corespunzător formularul AAC 52 ca declarație de conformitate pentru aeronava completă și formularul AAC 1 pentru alte produse decît aeronava completă, piesele și echipamentele; și

(b) verificările au fost efectuate de AAC înainte de validarea formularului AAC 52 sau a formularului AAC 1, în conformitate cu punctul 21.A.130 litera (c), și nu au revelat neconformități față de cerințele sau procedurile cuprinse în manualul furnizat de fabricant sau în ceea ce privește conformitatea produselor, pieselor și echipamentelor respective. Aceste verificări trebuie să controleze cel puțin dacă:

1. acordul se referă la produsul, piesa sau echipamentul care a fost validat și rămîne valabil;

2. manualul descris la punctul 21.A.125A litera (b) și starea sa de modificare menționată în scrisoarea de aprobare reprezintă un document de lucru de bază pentru fabricant. În caz contrar, verificarea nu trebuie să continue și, în consecință, certificatele de dare în exploatare nu sînt validate;

3. producția a fost realizată în conformitate cu condițiile prevăzute în scrisoarea de aprobare și s-a efectuat în mod satisfăcător;

4. verificările și probele (inclusiv probele de zbor, dacă este cazul), în conformitate cu punctul 21.A.130 litera (b) subpunctul 2 și/sau litera (b) subpunctul 3, au fost realizate în conformitate cu condiția prevăzută în scrisoarea de aprobare și s-au efectuat în mod satisfăcător;

5. verificările întreprinse de AAC, descrise sau abordate în scrisoarea de aprobare, au fost efectuate și s-a constatat că rezultatele sînt acceptabile;

6. declarația de conformitate este în corespundere cu punctul 21.A.130 și informațiile acesteia nu împiedică validarea sa; și

(c) nu s-a ajuns la data de reziliere pentru scrisoarea de aprobare.

21.B.140. Modificarea scrisorii de aprobare

(a) AAC examinează, în conformitate cu punctul 21.B.120, orice modificare a scrisorii de aprobare.

(b) AAC, în cazul în care s-a convins că cerințele din secțiunea A capitolul F continuă să fie respectate, modifică scrisoarea de aprobare în mod corespunzător.

21.B.145. Limitarea, suspendarea și revocarea scrisorii de aprobare

(a) Limitarea, suspendarea sau revocarea scrisorii de aprobare este comunicată în scris

titularului scrisorii de aprobare. AAC declară motivele limitării, suspendării sau revocării și informează titularul scrisorii de aprobare cu privire la dreptul său la apel.

(b) În cazul în care o scrisoare de aprobare a fost suspendată, ea poate fi repusă în vigoare numai după restabilirea conformității cu cerințele secțiunii A capitolul F.

21.B.150. Evidența documentelor

(a) AAC stabilește un sistem de păstrare a documentelor care permite urmărirea adecvată a procesului de eliberare, menținere, modificare, suspendare sau retragere a fiecărei scrisori de aprobare.

(b) Înregistrările trebuie să cuprindă cel puțin:

1. documentele furnizate de către solicitantul sau titularul unei scrisori de aprobare;
2. documentele întocmite în timpul investigației și inspecției, în care sînt prezentate activitățile și rezultatele finale ale elementelor definite la punctul 21.B.120;
3. scrisoarea de aprobare, inclusiv modificările; și
4. procesele-verbale ale întâlnirilor cu producătorul.

(c) Înregistrările se arhivează pentru o perioadă de păstrare de minimum șase ani de la data rezilierii scrisorii de aprobare.

(d) De asemenea, AAC ține evidența tuturor declarațiilor de conformitate (formularul AAC 52) și a certificatelor de autorizare a dării în exploatare (formularul AAC 1) pe care le-a validat.

Capitolul G

APROBAREA ORGANIZAȚIEI DE PRODUCȚIE

21.B.220. Investigații

(a) AAC numește o echipă de aprobare a organizației de producție pentru fiecare solicitant sau titular de aprobare de organizație de producție, pentru a îndeplini toate sarcinile relevante asociate cu această aprobare de organizație de producție, echipa fiind formată dintr-un șef de echipă care administrează și conduce echipa de aprobare și, dacă este necesar, unul sau mai mulți membri ai echipei. Șeful echipei este subordonat managerului răspunzător pentru activitate, definit la punctul 21.B.25 litera (b) subpunctul 2.

(b) AAC desfășoară suficiente activități de investigare pentru un solicitant sau titular de aprobare de organizație de producție, pentru a justifica recomandările pentru eliberarea, menținerea, modificarea, suspendarea sau retragerea aprobării.

(c) AAC pregătește procedurile pentru verificarea unei aprobări de organizație de producție, ca parte a procedurilor documentate care acoperă cel puțin următoarele elemente:

1. evaluarea cererilor primite;
2. stabilirea echipei de aprobare a organizației de producție;
3. verificarea pregătirii și planificării;

4. evaluarea documentației (prezentarea organizației de producție, proceduri etc.);
5. auditare;
6. urmărirea acțiunilor corective;
7. recomandare pentru eliberarea, modificarea, suspendarea sau retragerea aprobării de organizație de producție;
8. supraveghere continuă.

21.B.225. Constatări

(a) În cazul în care, în cursul auditurilor sau prin alte mijloace, AAC găsește dovezi obiective care demonstrează că titularul unei autorizații de organizație de producție nu respectă cerințele aplicabile din secțiunea A, constatarea este clasificată în conformitate cu punctul 21.A.158 litera (a).

(b) AAC ia următoarele măsuri:

1. pentru constatările de nivelul 1, AAC ia măsuri imediate pentru a limita, suspenda sau revoca, în totalitate sau parțial, în funcție de importanța constatării, autorizația de organizație de producție pînă cînd organizația finalizează o acțiune corectivă satisfăcătoare;

2. pentru constatările de nivelul 2, AAC acordă un termen pentru aplicarea unei acțiuni corective, adaptat naturii constatării, dar care nu poate depăși trei luni. În anumite împrejurări, la sfîrșitul acestei perioade și în funcție de natura constatării, AAC poate prelungi termenul de trei luni dacă se prezintă un plan de acțiuni corective satisfăcător.

(c) AAC ia măsuri pentru a suspenda, în totalitate sau parțial, autorizarea dacă nu se restabilește conformitatea în termenele stabilite de AAC.

21.B.230. Emiterea certificatului

(a) În cazul în care s-a convins că organizația de producție este în conformitate cu cerințele aplicabile din secțiunea A capitolul G, AAC emite o aprobare de organizație de producție (formularul AAC 55) fără întîrziere nejustificată.

(b) Numărul de referință se include în formularul AAC 55.

21.B.235. Supraveghere continuă

(a) În scopul justificării menținerii aprobării de organizație de producție, AAC desfășoară o supraveghere continuă:

1. pentru a verifica dacă sistemul de calitate al titularului aprobării de organizație de producție respectă în continuare secțiunea A capitolul G;

2. pentru a verifica dacă organizația titularului aprobării de organizație de producție funcționează în conformitate cu prezentarea organizației de producție;

3. pentru a verifica intrarea în vigoare a procedurilor de prezentare a organizației de producție; și

4. pentru a monitoriza prin eșantionare standardele produsului, piesei sau echipamentului.

(b) Supravegherea continuă se realizează în conformitate cu punctul 21.B.220.

(c) AAC asigură, prin supraveghere continuă planificată, că aprobarea de organizație de producție este revizuită complet, în ceea ce privește conformarea cu cerințele prezentei anexe (partea 21), pe parcursul unei perioade de 24 de luni. Supravegherea continuă poate fi reprezentată de câteva activități de investigație pe parcursul acestei perioade de timp. Numărul de audituri poate varia în funcție de complexitatea organizației, de numărul de locații și de caracterul critic al producției. Ca o cerință minimă, titularul unei aprobări de organizație de producție trebuie să fie supus activității de supraveghere continuă de către AAC cel puțin o dată pe an.

21.B.240. Modificarea aprobării organizației de producție

(a) AAC monitorizează orice schimbare minoră, prin activități de supraveghere continuă.

(b) AAC investighează, în conformitate cu cerințele de la punctul 21.B.220, orice modificare semnificativă a unei aprobări de organizație de producție sau cerere făcută de un titular de aprobare de organizație de producție pentru modificarea domeniului de aplicare sau a termenelor aprobării.

(c) În cazul în care AAC este convinsă că cerințele din secțiunea A capitolul G continuă să fie respectate, ea va modifica aprobarea de organizație de producție în mod corespunzător.

21.B.245. Suspendarea și revocarea aprobării organizației de producție

(a) În cazul unei constatări de nivelul 1 sau de nivelul 2, AAC limitează, suspendă sau retrage, parțial sau în întregime, o aprobare de organizație de producție, după cum urmează:

1. în cazul unei constatări de nivelul 1, aprobarea de organizație de producție este imediat limitată sau suspendată. În cazul în care titularul aprobării de organizație de producție nu reușește să respecte cerințele de la punctul 21.A.158 litera (c) subpunctul 1, aprobarea de organizație de producție este retrasă;

2. în cazul unei constatări de nivelul 2, AAC decide în privința oricărei limitări a domeniului de aplicare al aprobării, prin suspendarea temporară a aprobării de organizație de producție sau a unor părți din aceasta. În cazul în care titularul aprobării de organizație de producție nu reușește să respecte cerințele de la punctul 21.A.158 litera (c) subpunctul 2, aprobarea de organizație de producție este retrasă.

(b) Limitarea, suspendarea sau retragerea aprobării de organizație de producție se comunică în scris titularului aprobării de organizație de producție. AAC prezintă motivele pentru suspendare sau retragere și informează titularul aprobării de organizație de producție despre dreptul său la apel.

(c) În cazul în care o aprobare de organizație de producție a fost suspendată, ea poate fi restabilită numai după refacerea conformității cu secțiunea A capitolul G.

21.B.260. Evidența documentelor

(a) AAC stabilește un sistem de evidență a documentelor care permite urmărirea adecvată a procesului pentru eliberarea, menținerea, modificarea, suspendarea sau retragerea fiecărei aprobări de organizație de producție.

(b) Înregistrările cuprind cel puțin:

1. documentele furnizate de solicitantul sau titularul unui certificat de aprobare a organizației de producție;

2. documentele întocmite în timpul investigației, în care sînt definite activitățile și rezultatele privind elementele definite la punctul 21.B.220, inclusiv constatările stabilite în conformitate cu punctul 21.B.225;

3. programul de supraveghere continuă, care include înregistrarea investigațiilor efectuate;

4. certificatul de aprobare a organizației de producție, inclusiv modificările;

5. procesul-verbal al întîlnirilor cu titularul aprobării de organizație de producție.

(c) Evidențele se păstrează pe o perioadă de minimum șase ani.

Capitolul H

CERTIFICATE DE NAVIGABILITATE ȘI CERTIFICATE

DE NAVIGABILITATE RESTRICTIVE

21.B.320. Investigații

(a) AAC desfășoară suficiente activități de investigație pentru solicitantul sau titularul unui certificat de navigabilitate, pentru a justifica eliberarea, menținerea, modificarea, suspendarea sau retragerea certificatului ori a permisului. Prevederile prezentului capitol se aplică aeronavelor înmatriculate în Registrul aerian al Republicii Moldova.

(b) AAC întocmește procedurile de evaluare, care se referă cel puțin la următoarele elemente:

1. evaluarea eligibilității solicitantului;

2. evaluarea eligibilității cererii;

3. clasificarea certificatelor de navigabilitate;

4. evaluarea documentației primite împreună cu cererea;

5. inspectarea aeronavei;

6. determinarea condițiilor, restricțiilor sau limitărilor necesare pentru certificatele de navigabilitate.

21.B.325. Emiterea certificatelor de navigabilitate

(a) AAC emite sau modifică certificatele de navigabilitate (formularul AAC 25) fără întîrzieri nejustificate, atunci cînd constată că cerințele de la punctul 21.B.326 și cerințele aplicabile din secțiunea A capitolul H sînt îndeplinite.

(b) AAC emite sau modifică un certificat de navigabilitate restrictiv (formularul AAC 24) fără întîrzieri nejustificate, atunci cînd constată că cerințele de la punctul 21.B.327 și cerințele aplicabile din secțiunea A capitolul H sînt îndeplinite.

(c) Pe lîngă certificatul de navigabilitate menționat la litera (a) sau (b), pentru o aeronavă

nouă sau folosită, provenită dintr-un stat care nu este membru, AAC a statului-membru în care s-a efectuat înmatricularea emite un certificat inițial de revizuire a navigabilității (formularul AAC 15a).

21.B.326. Certificatele de navigabilitate

AAC emite un certificat de navigabilitate pentru:

(a) o aeronavă nouă:

1. la prezentarea documentației solicitate în temeiul punctului 21.A.174 litera (b) subpunctul 2;

2. atunci când AAC stabilește că aeronava este conformă cu proiectul aprobat și poate fi exploatată în siguranță. Condițiile de exploatare în siguranță pot implica inspecții efectuate de către AAC;

(b) o aeronavă folosită:

1. la prezentarea documentației necesare în temeiul punctului 21.A.174 litera (b) subpunctul 3, demonstrând următoarele:

(i) aeronava este conformă cu un proiect de tip aprobat în baza unui certificat de tip și a oricărui certificat de tip suplimentar, schimbare sau reparație aprobată conform prezentei Părți ; și

(ii) au fost respectate dispozițiile aplicabile privind navigabilitatea; și

(iii) aeronava a fost inspectată conform dispozițiilor aplicabile din Regulamentul privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu;

2. atunci când AAC a stabilit că aeronava este conformă cu proiectul aprobat și poate fi exploatată în siguranță. Condițiile de exploatare în siguranță pot implica inspecții efectuate de către AAC.

21.B.327. Certificatele de navigabilitate restrictive

(a) AAC emite un certificat de navigabilitate restrictiv pentru:

1. o aeronavă nouă:

(i) la prezentarea documentației solicitate în temeiul punctului 21.A.174 litera (b) subpunctul 2;

(ii) atunci când AAC constată că aeronava este conformă cu un proiect aprobat de Agenție în baza unui certificat de tip restrictiv sau în conformitate cu cerințele de certificare specifice și că poate fi exploatată în siguranță. Condițiile de exploatare în siguranță pot implica inspecții efectuate de către AAC;

2. o aeronavă folosită:

(i) la prezentarea documentației necesare în temeiul punctului 21.A.174 litera (b) subpunctul 3, demonstrând următoarele:

A. aeronava este conformă cu un proiect de tip aprobat de Agenție în baza unui certificat de

tip restrictiv sau în conformitate cu condițiile de navigabilitate specifice și a oricărui certificat de tip suplimentar, schimbare sau reparație aprobată conform prezentei Părți;

B. au fost respectate dispozițiile aplicabile privind navigabilitatea;

C. aeronava a fost inspectată conform dispozițiilor aplicabile din Regulamentul privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu;

(ii) atunci când AAC stabilește că aeronava este conformă cu proiectul aprobat și poate fi exploatată în siguranță. Condițiile de exploatare în siguranță pot implica inspecții efectuate de către AAC.

(b) Pentru o aeronavă care nu se poate conforma cerințelor esențiale menționate în Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și care nu este eligibilă pentru un certificat de tip restrictiv, AAC, pentru a lua în considerare abaterile de la respectivele cerințe esențiale:

1. emite și verifică conformitatea cu specificațiile de navigabilitate speciale, asigurând siguranța optimă cu privire la utilizarea preconizată; și

2. specifică limitările de utilizare pentru respectiva aeronavă.

(c) Limitările de utilizare vor fi asociate cu certificatele de navigabilitate restrictive, inclusiv restricții de spațiu aerian, pentru a ține seama de abaterile de la cerințele esențiale de navigabilitate prevăzute în Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017.

21.B.330. Suspendarea și revocarea certificatelor de navigabilitate și a certificatelor de navigabilitate restrictive

(a) În cazul în care există dovada că nu este îndeplinită oricare dintre condițiile specificate la punctul 21.A.181 litera (a), AAC suspendă sau retrage certificatul de navigabilitate.

(b) În momentul emiterii notificării de suspendare sau retragere a certificatului de navigabilitate ori a certificatului de navigabilitate restrictiv, AAC prezintă motivele suspendării sau ale retragerii și informează titularul certificatului despre dreptul său la apel.

21.B.345. Evidența documentelor

(a) AAC stabilește un sistem de evidență a documentelor care să permită urmărirea procesului de emitere, menținere, modificare, suspendare sau retragere a fiecărui certificat de navigabilitate individual.

(b) Înregistrările includ cel puțin:

1. documentele furnizate de solicitant;

2. documentele întocmite în timpul investigației, în care sînt prezentate activitățile și rezultatele finale ale elementelor definite în 21.B.320 litera (b);

3. o copie a certificatului sau a permisului, inclusiv modificările.

(c) Înregistrările se arhivează pentru o perioadă de minimum șase ani după părăsirea registrului național respectiv.

Capitolul I

CERTIFICATE DE ZGOMOT

21.B.420. Investigații

(a) AAC trebuie să întreprindă suficiente activități de investigație pentru un solicitant sau titular al unui certificat de zgomot, pentru a justifica eliberarea, menținerea, modificarea, suspendarea sau retragerea certificatului.

(b) AAC pregătește proceduri de evaluare ca parte a procedurilor documentate care acoperă cel puțin următoarele elemente:

1. evaluarea eligibilității;
2. evaluarea documentației primite împreună cu cererea;
3. inspectarea aeronavei.

21.B.425. Emiterea certificatelor de zgomot

AAC emite sau modifică certificatele de zgomot (formularul AAC 45,) fără întârziere nejustificată, dacă este satisfăcută de îndeplinirea cerințelor aplicabile din secțiunea A capitolul I.

21.B.430. Suspendarea și revocarea certificatului de zgomot

(a) În cazul în care există dovada că nu sînt îndeplinite unele din condițiile specificate la punctul 21.A.211 litera (a), AAC suspendă sau retrage un certificat de zgomot.

(b) În cazul emiterii unei notificări de suspendare și retragere a unui certificat de zgomot, AAC trebuie să prezinte motivele suspendării sau retragerii și să informeze titularul de certificat despre dreptul său la apel.

21.B.445. Evidența documentelor

(a) AAC stabilește un sistem de evidență a documentelor, bazat pe criteriile de evidență minime, care să permită urmărirea corespunzătoare a procesului de emitere, menținere, modificare, suspendare sau retragere a fiecărui certificat de zgomot.

(b) Înregistrările trebuie să includă cel puțin:

1. documentele furnizate de solicitant;
2. documentele întocmite în timpul investigației, în care sînt prezentate activitățile și rezultatele finale ale elementelor definite în 21.B.420 litera (b);
3. o copie a certificatului, inclusiv modificările.

(c) Înregistrările se arhivează pentru o perioadă de minimum șase ani după părăsirea registrului național respectiv.

Capitolul J

APROBAREA ORGANIZAȚIEI DE PROIECTARE

Se aplică procedurile administrative stabilite de AAC.

Capitolul K

PIESE ȘI ECHIPAMENTE

Se aplică procedurile administrative stabilite de AAC.

(Capitolul L - NU SE APLICĂ)

Capitolul M

REPARAȚII

Se aplică procedurile administrative stabilite de AAC.

(Capitolul N - NU SE APLICĂ)

Capitolul O

AUTORIZAȚII TSO

Se aplică procedurile administrative stabilite de AAC.

Capitolul P

PERMISUL DE ZBOR

21.B.520. Investigații

(a) AAC va efectua suficiente activități de investigare pentru a justifica emiterea sau retragerea permisului de zbor.

(b) AAC va pregăti proceduri de evaluare care să acopere cel puțin următoarele elemente:

1. evaluarea eligibilității solicitantului;
2. evaluarea eligibilității cererii;
3. evaluarea documentației primite împreună cu cererea;
4. inspecția aeronavei;
5. aprobarea condițiilor de zbor în conformitate cu punctul 21.A.710 litera (b).

21.B.525. Emiterea permiselor de zbor

AAC emite un permis de zbor (formularul AAC 20a,) fără întârzieri nejustificate:

(a) la prezentarea informațiilor necesare în temeiul punctului 21.A.707; și

(b) atunci când condițiile de zbor menționate la punctul 21.A.708 au fost aprobate în conformitate cu punctul 21.A.710; și

(c) atunci când AAC, prin investigațiile proprii, care pot include inspecții, sau prin proceduri

convenite cu solicitantul, stabilește că aeronava este în conformitate cu proiectul definit în temeiul punctului 21.A.708 înainte de zbor.

21.B.530. Revocarea unui permis de zbor

(a) În cazul în care există dovada că nu sînt îndeplinite condițiile specificate la punctul 21.A.723 litera (a), AAC retrage permisul de zbor.

(b) În momentul emiterii notificării de retragere a permisului de zbor, AAC prezintă motivele retragerii și informează titularul permisului de zbor despre dreptul său la apel.

21.B.545. Evidența documentelor

(a) AAC va utiliza un sistem de evidență a documentelor care să asigure o trasabilitate adecvată a procesului pentru emiterea și retragerea oricărui permis de zbor individual.

(b) Evidențele vor conține cel puțin:

1. documentele furnizate de solicitant;

2. documentele întocmite în timpul investigației, în care sînt prezentate activitățile și rezultatele finale ale elementelor definite în 21.B.520 litera (b); și

3. o copie a permisului de zbor.

(c) Evidențele se vor păstra pentru o perioadă de minimum șase ani după ce permisul încetează să mai fie valabil.

Capitolul Q

IDENTIFICAREA PRODUSELOR, PIESELOR

ȘI ECHIPAMENTELOR

Se aplică procedurile administrative stabilite de AAC.